

Dombóvár Város Önkormányzatának Sportkonceptiója

2013-2018

Készítette:

**Dombóvári Közös Önkormányzati Hivatal
Dombóvár, 2013. október**

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
1.1. A sport, mint fogalom meghatározása, valamint a társadalomban betöltött szerepe	3
1.2. Jogszabályi háttér	4
2. Dombóvár sportmúltja	7
2.1. DVSE	7
2.2. Dombóvári Spartacus Szövetkezeti Sportkör.....	8
3. Helyzetelemzés.....	9
3.1. Intézményi nevelés	9
3.1.1. Az oktatási intézményeket érintő változások	9
3.1.2. Óvodai testnevelés	10
3.1.3. Iskolai testnevelés és diáksport	12
3.2. Szabadidősport	16
3.3. Utánpótlás-nevelés és versenysport	17
4. A sportolást befolyásoló tényezők	18
4.1. Létesítményhelyzet, sportberuházások	18
4.1.1. Önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények	18
4.1.2. Egyéb, nem önkormányzati tulajdonú sportingatlanok	21
5. Dombóvári Utánpótlás és Amatőr Sportért Szövetség.....	23
6. Fejlesztési program.....	24
6.1. A sportot érintő fő célkitűzések	24
6.2. A fejlesztés irányai, megvalósításának lehetőségei	25
6.2.1. Az óvodai, iskolai testnevelés és diáksport.....	25
6.2.2. Szabadidősport	26
6.2.3. Versenysport és utánpótlás-nevelés.....	28
6.2.4. Létesítményfejlesztés.....	29
7. Finanszírozási koncepció.....	32
8. Elismerési rendszer	33
9. Zárszó.....	33
10. Mellékletek.....	35

*„A sport reményt adhat ott, ahol egykoron kétségbeesés uralkodott...
A sport képes megváltoztatni a világot.”
(Nelson Mandela)*

1. Bevezetés

1.1. A sport, mint fogalom meghatározása, valamint a társadalomban betöltött szerepe

Az Európai Sport Charta meghatározása alapján a **sport** minden olyan fizikai tevékenység, amelynek célja esetenként vagy szervezett formában a fizikai és szellemi erőnlét kifejezése vagy fejlesztése, társadalmi kapcsolatok teremtése vagy különböző szintű versenyeken eredmények elérése.¹

Ideális esetben a sportolás kiemelt szerepet játszik a fizikai és mentális egészség megőrzésében, az egészségtudatos magatartás kialakításában. Kiváló életvezetési technikák és módszerek közvetítője, a nevelés egyik legfontosabb eszköze. Mindezekon túl a sport, a sportolás lényeges szerepet tölthet be a családi és társadalmi kötélekek erősítésében, kulturált szabadidő-eltöltési, szórakozási lehetőség biztosításával. Mindezek segítségével a sport jelentősen hozzájárul az életminőség javulásához. A kiemelkedő sporteredmények pedig nagyban hozzájárulnak az önbecsülés erősítéséhez, ami fokozza a közösségi kohéziót.²

Egy társadalom életében kiemelkedő fontossággal bír az állampolgárok egészségügyi állapota, életkora, hiszen egy ország gazdasági aktivitása nagymértékben függ az ott élők fizikai állóképességétől, terhelhetőségétől és munkabírásától. Minőségi munkára csak megfelelően edzett, tetterős társadalom, csoport, egyén képes. Mindez leghatékonyabban az aktív sportolás támogatása és feltételrendszerének kiépítése révén érhető el.

A gazdasági válság okozta pénzügyi és finanszírozási problémák a sportágazatot sem kímélték, közvetlen és közvetett negatív hatásai egyaránt kimutathatók. Közvetlen hatása, hogy évről évre kevesebb központi támogatás jut a sportra, s a pályázati rendszer nyújtotta lehetőségek is jelentősen beszűkültek. A rossz pénzügyi helyzet miatt egyre több sportszervezet nyújt be pályázatot valamely támogatás elnyerésére, miközben a rendelkezésre álló keretösszeg általában nem haladja meg a korábbi évek forrásait vagy épp ellenkezőleg, azoktól negatív irányban jelentős mértékben eltér. Közvetett hatásként érvényesül, hogy a válság következtében a különböző profilú vállalatokra és cégekre is jelentősebb terhek nehezednek, melyek következtében kevésbé mutatnak hajlandóságot a sport helyi szinten történő támogatására. Ezen a helyzeten valamelyest javított annak a támogatási rendszernek a bevezetése, melyet a sport támogatásával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi

¹ Európai Sport Charta és a Sport Etikai Kódexe 10. o.

² Nemzeti Sportstratégia 5.o.

LXXXII. törvény nyitott meg a látvány csapatsportok (labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, vízilabda, jégkorong) előtt.

Szükség volna kezelni és mérsékelni azt az ellentmondást is, mely a versenysport és a szabadidősport terén alakult ki. Míg az előbbi kiemelt támogatásban részesül, hiszen sportolónk kitűnő eredménnyel szerepelnek mind a hazai, mind a nemzetközi versenyeken, addig a társadalom jelentősebb részét érintő szabadidősport támogatása elenyésző, pedig a lakosság széles rétegeit igen rossz egészségi állapot jellemzi. A szakemberek országos és helyi szinten is többször szerveznek egészségfelmérést, mely során a már kialakult betegségekre hívják fel a figyelmet, s különböző kezelési formákat javasolnak a problémákra. Mindez szükséges és pozitív tevékenység, azonban több figyelmet kellene fordítani a prevencióra, ugyanis hiányoznak azok az országos programok, melyek a betegségek kialakulását hivatottak megelőzni. Ebből kifolyólag nagyobb hangsúlyt kell fektetni a közösségi sportprogramokra, hiszen a sport értékeit a társadalmi jólét növelésére, a testi-lelki betegségek, s az ezekből származó gondok megelőzésére is fel lehet, és fel kell használni.

A korábbi, 2011-2012. évre kidolgozott sportkoncepció az akkor fennálló helyzetből kiindulva – mely elsősorban a DVMSE sportingatlan tulajdonjogi kérdéseit érintette -, a korábbi szokásoktól eltérően rövidtávra határozta meg az önkormányzat legfontosabb tennivalóit, az önként vállalt feladatainak kezelését és finanszírozási rendszerét. **Dombóvár Város Önkormányzatának jelenlegi Sportkoncepciója középtávra – 2013-2018. közötti időszakra – készült**, ugyanis a fejlődés csak hosszabb távra tervezett, átgondolt és megalapozott döntések révén érhető el. A koncepció elsődleges célja, hogy kijelölje a fejlesztés irányait, megvalósításának lehetséges módjait és eszközeit. Megalkotását a fentiekén kívül indokolják még többek között az elmúlt időszakban bekövetkezett változások, mint az alap-és középfokú oktatás állami irányítás alá kerülése, a mindennapos testnevelés bevezetése, valamint az említetteken kívül a helyi sportfinanszírozási rendszer újragondolása és a DVMSE sportingatlan önkormányzati tulajdonba vétele. Ez utóbbi várhatóan az év végére, de legkésőbb 2014 elejére megvalósulhat, ugyanis a Magyar Vagyonkezelő Zrt. a 724/2013. (IX. 30.) határozata alapján az ingatlan térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételét a Kormány elé terjesztette jóváhagyásra.

1.2. Jogszabályi háttér

Számos olyan nemzetközi egyezmény és hazai jogforrás létezik, melyek iránymutatásul szolgálhatnak a sportpolitika terén követendő célok és prioritások meghatározását és megvalósítását illetően.

- Elsődleges jogforrásként „**Magyarország Alaptörvényének**” (2011. április 25.), vonatkozó fejezetei tekintendők, melyek a sporttal kapcsolatban az alábbi iránymutatást tartalmazzák:

XVI. cikk (1) bekezdés: „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.,,

XX. cikk (1) bekezdés: „Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.”

(2) bekezdés: „Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését... a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával... segíti elő.”

- A 65/2007. (VI. 27.) országgyűlési határozattal elfogadott **„A Sport XXI. Nemzeti Stratégiáról (2007-2020)”** szóló program (továbbiakban: Nemzeti Sportstratégia) már konkrét fejlesztési célokat fogalmaz meg, többek között:
 - az életminőség javítása,
 - a sport kapcsolatrendszerének fejlesztése,
 - az iskolai testnevelés és a diáksport fejlesztése,
 - a szabadidősport fejlesztése,
 - az egységes utánpótlás-nevelés rendszerének kiépítése,
 - létesítményfejlesztés stb.

- **„A sportról”** szóló **2004. évi I. törvény** a sport jogi szabályozása, a sportolók és sportegyesületek jogállása, a sportszövetségek és a versenyrendszerek bemutatása mellett meghatározza a települési önkormányzatok sporttal kapcsolatos feladatait.

- **„A sport támogatásával összefüggő egyes törvények módosításáról”** szóló **2011. évi LXXXII. törvény** tartalmazza többek között:
 - **„A társasági adóról és osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény módosítását”,** melynek következtében társasági adókedvezmény formájában lehetővé vált a látvány-csapatsportban működő sportszervezetek támogatása.
 - Kapcsolódó rendeletek: **107/2011. (VI.30.) Korm. rendelet** és a **39/2011. (VI. 30.) végrehajtási Korm. rendelet**

- **„Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény** 13§ (15) bekezdése az önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai közé sorolja a sport és ifjúsági ügyek támogatását.

Egyéb kapcsolódó jogszabályok:

- az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által 1992. szeptember 24-én elfogadott és 2001. május 16-án átdolgozott **Európai Sport Charta és Sport Etikai Kódexe**

- **2011. évi CXCV. törvény „A nemzeti köznevelésről”**, melynek 27§ (11) bekezdése értelmében 2012. szeptember 1-jétől kötelező a mindennapos testnevelés bevezetése felmenő rendszerben, az alap- és középfoktatási intézményekben. Mindemellett ez év október elején kihirdetésre került, hogy a Magyar Diáksport Szövetség egy 2,2 milliárd forintos uniós támogatást nyert egy új testnevelési stratégia, és a diákok körében végzendő fizikai-állapotmérés rendszerének kidolgozására.

1.3. Dombóvár város sportpolitikája

Dombóvár Város Önkormányzatának (továbbiakban: Önkormányzat) célja, hogy a város egész lakossága számára biztosítsa a sportolás lehetőségét, kiemelten támogassa a gyermekek, fiatalok sportolását, testmozgását. E cél elérése érdekében azonban közös együttműködésre és összefogásra van szükség a településen működő nevelési-oktatási intézményekkel, sportegyesülettel, sportvállalkozásokkal.

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti, hogy a megváltozott gazdasági, társadalmi körülményekhez igazodva, a lehetőségek és pénzügyi feltételek figyelembe vételével támogassa a dombóvári – elsősorban utánpótlás-neveléssel foglalkozó - sportszervezetek működését, az önkormányzati sportlétesítmények és a jelenleg még bérleményben lévő DVMSE sportingatlan fenntartását, létesítmény-fejlesztések megvalósulását. Alapvető célkitűzés az életminőség javítása, az egészséges életmód kialakítása, a felnövekvő nemzedék jó kondicionális erőnlétének elérése, a testmozgás megszerettetése. Továbbra is meghatározó feladatának tekinti a város vezetése a tömegsport, a szabadidősport és az utánpótlás-nevelés támogatását.

A koncepció megalkotása során elsősorban a ***Nemzeti Sportstratégia***, valamint Dombóvár Város Önkormányzatának 17/2009. (IV. 21.) számú, „***A sportról***” ***szóló rendeletében*** meghatározott feladatok, célkitűzések szolgálnak támpontként. Ez utóbbi az alábbiakban határozza meg az önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatait:

- az önkormányzat által támogatott sporttevékenységek körének, valamint azok finanszírozási alapelveinek meghatározása,
- sportszervezetekkel való együttműködés,
- a sporttevékenység ellátásához szükséges intézményi háttér és infrastruktúra megteremtésének elősegítése,
- a tulajdonában lévő sportlétesítmények fenntartása és működtetése,
- közreműködés a szabadidős, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és fogyatékkal élők sportjának, illetve a tömeges részvétellel zajló sportrendezvények lebonyolításában,
- az utánpótlás-nevelés elősegítése, kiemelt támogatása,
- sport népszerűsítése, egészséges életmód támogatása.

Dombóvár Város Önkormányzatnak 4 éves munkaprogramjában a „Társadalmi kapcsolatok” programon belül az ifjúsági és sportágazat programjai tartalmaznak sporttal kapcsolatos célmeghatározást, valamint javasolt intézkedéseket.

Az Önkormányzat **Szervezeti és Működési Szabályzatának 2. számú melléklete** alapján a Humán Bizottság feladat- és hatáskörébe tartozik többek között a sporttal kapcsolatban felmerülő feladatok ellátásának felügyelete és koordinálása.

A fentiekén kívül még **Dombóvár Város Önkormányzatának Ifjúsági koncepciója (2012-2014)** tartalmaz célkitűzéseket a város, elsősorban az ifjúság sportkultúrájának fejlesztését érintően.

2. Dombóvár sportmúltja

Dombóvárra igen változatos és sokszínű sportélet volt jellemző a korábbi időszakokban is. A két legjelentősebb egyesület, mely a legtöbb sportágat összefogta, az a DVSE és a Spartacus Sportkör volt, ám mellettük a városban több céget és szervezetet találhattunk, ahol valamilyen formában jelen volt a sport. Ilyen volt többek között a TSZ, melynek futballcsapata volt, az Unió Ipari Szövetkezet és a Kesztyűgyár, ahol kézilabdacsapat működött, valamint a Láng Gépgyár, melynek focicsapata a Dombóvári Vasas SE elnevezést viselte. A következőkben a két legmeghatározóbb egyesület rövid, összefoglaló története kerül bemutatásra.

2.1. DVSE

Dombóváron, mint ahogy számos más településen jelentős változások mentek végbe a vasút megépülésével, hiszen vasúti csomópontként városunk kiemelkedett a környező települések közül, és bekapcsolódott az ország vérkeringésébe. A város fejlődésével a lakosság igényei is változtak, melyekbe a sportolás is beletartozott. A MÁV vezetése messzemenőig egyetértett ezzel és megteremtését anyagilag támogatta. Ennek köszönhetően 1926-ban megalakult a Dombóvári VOGÉ (Vasutasok Országos Gazdasági Egyesülete) Sportcsoporthja, melynek csupán futball alosztálya volt. 1927-ben Dombóvári Vasutas Sport Egyletté alakult át, mely sem pályával, sem épülettel nem rendelkezett. Az edzéseknek az újdombóvári állomás előtti füves rét, a teremsportoknak javarészt az állomási és fűtőházi oktatótermek adtak helyet. A szakosztályok száma évről évre gyarapodott, a labdarúgás mellett megjelent az ökölvívás, kerékpár (1932-ig), lövész (1944-ig), úszó, birkózó, teke, női kosárlabda, kézilabda, atlétika, tenisz, sakk, férfi kosárlabda. A nem vasutasok is odaadó támogatói voltak a DVSE-nek, bár az alapszabály szerint csak pártoló tagok lehettek. A sportkör anyagi helyzetét a gazdasági válság évei rendítették meg igazán. A létfenntartással küzdő emberek egyre kevesebben és ritkábban látogatták a sportpályát. Az egyesület a sportkedvelő polgárokhoz fordult segítségért, s így sikerült átvészelnie a nehéz időköt. Sajnos a II. világháború évei sem múltak el nyomtalanul, több sportolót behívtak katonának, így az egyesületi élet rövid ideig szünetelt. A háborút követően, 1945-ben a nehéz gazdasági körülményekre hivatkozva több szakosztály munkáját

átmenetileg felfüggesztették, csupán a labdarúgó, ökölvívó és a kosárlabda maradt meg. Az ország talpraállása után jelentős változások történtek. Az egyesület neve DVSE-ről DLS-re (Dombóvári Lokomotív Sportkörre) változott és az élén egy sportbizottság állt, majd 1981-ben megalakult a mai nevén ismert DVMSE. A II. világháború utáni években a szakosztályok sora a tömegsporttal és karateval bővült.³

Dombóváron a vasutas sport teremtette meg az egyesületi keretekben történő sportolás lehetőségét, melynek köszönhetően számos bajnokot, válogatott sportolót nevelt a város a különböző sportágakban, akik jó néhány nemzetközi versenyen öregbítették Dombóvár hírnevét. Elég csak megemlíteni Buzánszky Jenő (labdarúgás), Rózsa Norbert (úszás) vagy Mándi Imre (ökölvívó) nevét, akik Dombóvárról indultak, s kiemelkedő nemzetközi sikereket értek el.

A DVMSE mostanra felszámolás alá került, melynek következtében néhány éve fennállt annak a lehetősége, hogy a csődhelyzet következtében a sportlétesítmény is becsukja kaput, de az Önkormányzat által történt bérbevételnek köszönhetően ennek veszélye elhárult.

2.2. Dombóvári Spartacus Szövetkezeti Sportkör

A Sportkör jogelődje, a Spartacus SK. 1952-ben tartotta alakuló ülését, mely ekkor teke, röplabda, sakk és tömegsport szakosztályokat működtetett. A Sportkör anyagi bázisát eleinte a szövetkezeti dolgozók tagsági díja, a Dombóváron működő szövetkezetek támogatása biztosította. A Sportkör esetében is az egyik legnagyobb probléma a létesítményhiány volt, melynek leküzdésében segítségére volt a DVSE. 1954-ben megalakult a birkózó szakosztály, majd 1955-ben elkészült Tolna megye első aszfalt tekepályája. Az 1956-os események szétzilálták a Sportkör szervezetét, melynek következtében, az ezt követő két évben több új sportkör is alakult, majd 1957-ben egyesülésükkel új sportkör jött létre, a Dombóvári Iparos Munkás Sport Egyesület (DIMSE). A névváltozás következtében a Spartacus Országos Központja megvonta a támogatást. 1958-59-ben a sportkör komoly anyagi nehézségekkel küzdött, s a központi támogatás elnyerése érdekében ismét felvette a Spartacus nevet. 1960-tól jelentős fejlődésen ment keresztül, melynek egyik jele az új szakosztályok megalakulása volt. 1963 és 1977 között hullámzó teljesítmény jellemezte a Spartacus tevékenységét, melyet a létesítményhiány, a tárgyi- és személyi feltételek hiánya csak tovább erősített. A Sportkör az alábbi szakosztályokat működtette: teke, férfi röplabda, sakk, kerékpár, férfi-női asztalitenisz, birkózó, férfi-női kézilabda, labdarúgó, úszó, ökölvívó, természetjáró és tömegsport. 1977-ben jelentős változások következtek be, mely során a labdarúgó szakosztály kivált a Sportkörből, a DVSE-vel egyesülve pedig megalakult a város új sportköre a DMSC. A Szövetkezeti Sportkör az új sporttelképzések értelmében a teke, úszás, ökölvívás, női kézilabda és természetjáró szakosztályok működtetésére kapott lehetőséget.⁴

³ Beles Lajos: A Dombóvári Vasutas Sportegyesület 75 évének története 1927-2002. 13, 15, 17, 20, 28, 41. o.

⁴ Spartacus 1952-1977. 25 éves a Dombóvári Szövetkezeti Sportkör 5-9. o.

Az 1977 utáni időszakról kevés információ áll rendelkezésre. A Sportkör keretein belül működő szakosztályok az idő múlásával fokozatosan kiváltak, önálló egyesületet alapítottak. Először a kézilabda hagyta el a Sportkört, majd az úszószakosztály ment át a Sportiskola Egyesülethez, végül 1995-ben az ökölvívó szakosztály is önálló egyesületté vált. Mára egyedül a teke szakosztály maradt meg, mely egyben az alapítója is volt a Sportkörnek.

Az elmúlt két évtizedben újabb, addig kevésbé ismert sportágak jelentek meg városunkban is, melyek az évek folyamán teret hódítottak a tradicionális sportágak között, színesítve Dombóvár sportéletét.

3. Helyzetelemzés

3.1. Intézményi nevelés

3.1.1. Az oktatási intézményeket érintő változások

A közoktatási intézmények mindennapjait érintően 2013. január 1-jétől jelentős változások következtek be, hiszen „**A nemzeti köznevelésről**” szóló **2011. évi CXC. törvény értelmében** – az óvodai nevelés kivételével – az év elejétől **az állam gondoskodik a köznevelési alafeladatok ellátásáról**. A törvény alapján városunk önkormányzati fenntartású iskolái állami irányítás alá kerültek országosan kialakított tankerületi rendszerbe illeszkedve, mely intézményegységek felett a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ gyakorolja a fenntartói jogokat. Az Önkormányzat kezdeményezésére a fenntartói jogok mellett az intézmények működtetésével járó kötelezettségeket is átvette az állam meghatározott díjtétel fizetéséhez kötve. A jogszabályi változásokból eredően az **Önkormányzatnak** többé már nincs beleszólása az oktatási intézmények irányításába, **csupán a tulajdonosi jogköröket gyakorolja**. Ettől függetlenül az iskolai testnevelés a város sportéletében továbbra is fontos szerepet játszik, hiszen a mozgáskultúra megalapozása, az egészséges életmódra nevelés, valamint a testmozgás fontosságának hangsúlyozása szempontjából meghatározó, hogy a gyerekek, fiatalok az iskolában milyen értékekkel, az életüket, mindennapjaikat befolyásoló élményekkel, tapasztalatokkal, követendő példával gazdagodnak.

A sport szempontjából meghatározó jelentőséggel bír a **mindennapos testnevelés**, melynek bevezetésére 2012. szeptember 1-jétől kezdődően került sor a nevelési-oktatási intézmények első, ötödik és kilencedik évfolyamain, majd ezt követően felmenő rendszerben a többi évfolyamon is megszervezésre kerül, s a 2015/16-os tanév elejétől már valamennyi évfolyamon biztosított lesz a heti öt testnevelés óra. A mindennapi testmozgás meglétét szintén az oktatásügyet megreformáló, az előző bekezdésben már hivatkozott jogszabály írja elő.

3.1.2. Óvodai testnevelés⁵

A gyerekek az óvodai testnevelés során találkoznak először megtervezett, egységes intézményi rendszerben végzett testneveléssel. Vizsgálatok bizonyítják, hogy az ember 3 és 12 éves kora között gyűjti a legtöbb tapasztalatot, a legmaradandóbb élményeket, melyek befolyással bírnak a mozgáskultúrájuk kialakításához. Éppen ezért az óvodai mozgásfejlesztés nagyon fontos az életkori sajátosságoknak megfelelő motoros képességek kialakítása szempontjából.

Az Önkormányzat fenntartásában lévő óvodák nevelési programjában nagy hangsúllyal szerepel a testi fejlődés elősegítése, a gyermekek mozgáskészségének fejlesztése. A testnevelés tervezése során az óvodapedagógusok ügyelnek arra, hogy a kötelező foglalkozás ne legyen kényszer, és minden gyermek megtalálja a képességének megfelelő mozgásos feladatot, tehát a hangsúly a tevékenység megszerettetésén van.

A **Dombóvári Szivárvány Óvoda és Bölcsőde** Intézményegységhez tartozó tagóvodák (Szivárvány Óvoda, Bezerédj Amália Óvoda, Erzsébet Óvoda) és a Bölcsődei Tagintézmény esetében is naponta jelen vannak a testmozgás különböző formái. Tagóvodák és a bölcsőde is többnyire jól felszerelt beltéri és kültéri mozgásfejlesztő eszközökkel. A játszó udvarok is sokféle mozgáslehetőséget biztosítanak a gyerekek számára (hinták, mászóakák, csúszdák), de felújításukra folyamatosan szükség van. A régebbi játékok szabványnak való megfeleltetése folyamatban van.

Infrastrukturális feltételek

<i>Tagintézmény</i>	<i>Tornaszoba</i>	<i>Tornaszoba működik (évtől)</i>	<i>Játszó udvar</i>	<i>Tanuszoda</i>	<i>Öltözőben kialakított mozgáslehetőség</i>
1. Szivárvány Óvoda	1	1978	1	1	+
Kihelyezett csoport	1	2010	bölcsődei	0	-
2. Bezerédj Amália Óvodai Tagintézmény	0	-	1	0	+
3. Erzsébet Óvodai Tagintézmény	1	2006	1	0	-
4. Bölcsődei Tagintézmény	1	2008	1	0	-
<i>Összesen</i>	<i>4</i>		<i>4</i>	<i>1</i>	

Forrás: Dombóvári Szivárvány Óvoda és Bölcsőde

⁵ Dombóvári Szivárvány Óvoda és Bölcsőde vezetőjének kiegészítésével

Az óvodák közül a Szivárvány Óvodában áll rendelkezésre tanuszoda, mely kivételes lehetőséget biztosít az óvodások vízhez szoktatása és az úszás tanítása terén. Az óvodai tanuszoda fejlettnak mondható, vízforgatóval és légtechnikával is rendelkezik. A nevelési év során 10 foglalkozásból álló turnusokban vesznek részt az óvodások a foglalkozásokon. Egy-egy turnusban 100-170 dombóvári, illetve város környéki óvodás vesz részt. Az úszásoktatásra, valamint a gyermekek fejlődését támogató mozgásterápiás foglalkozások szervezésére heti alkalommal kerül sor.

Az intézmény dombóvári tagóvodái közül a Bezerédj Amália Óvoda nem rendelkezik tornaszobával. Az óvodában a mozgásfejlesztést a csoportszobában végzik. Az óvoda-, illetve gyógypedagógusok hetente két alkalommal tornatermi mozgásfejlesztő foglalkozásokat és a tartásjavítást igénylő gyermekek részére gyógytestnevelés órát tartanak. A Szivárvány és az Amália Óvodákban az öltözőkben „játsszobák” kerültek kialakításra, s az itt fellelhető mozgáslehetőségeket (hinta, mini libikóka, trambulín, célba dobó játékok, görkorcsolya) a gyerekek a nap folyamán bármikor használhatják. Az udvaron más-más készséget fejlesztő épített, talajhoz rögzített játékok, rollerek, kerékpárok biztosítanak lehetőséget a mozgásra, valamint az óvodapedagógusok által szervezett játékok (versenyek, futó-fogó játékok) is a mozgáskultúra fejlesztését hivatottak elősegíteni.

Az Erzsébet Tagóvoda a legrégebbi tagintézmény, melynek felújítására 2006-ban került sor egy európai uniós projektnek köszönhetően. A támogatásból sor került egy tornaszoba kialakítására, külső játékelemek, eszközök beszerzésére, illetve akadálymentesítésre, mely téren egyedüli a tagóvodák közül.

A Bölcsődei Tagintézményben található egy kihelyezett óvodai kiscsoport. A bölcsődések és a kiscsoportos óvodások számára külön tornaszoba áll rendelkezésre a mozgásfejlesztő foglalkozások tartására.

A tagóvodákban speciális mozgásfejlesztő programokat (Tervezett Szenzo-motoros Tréning, Pektor Gabriella által kidolgozott program) alkalmaznak az erre felkészült óvodapedagógusok. Mindegyik óvoda kidolgozta mozgásfejlesztő programját, amit hetente legalább két alkalommal szervezett mozgásfejlesztő foglalkozáson valósítanak meg a szakemberek. Mindemellett a tagóvodákban rendszeres túrákat, kirándulásokat szerveznek a Konda-völgybe, melynek keretében az éves tevékenységterv alapján környezetvédelmi és egyéb, a természethez köthető programokat valósítanak meg az óvodapedagógusok.

A Dombóvári Gyermekvilág Óvoda **Százsorszép Óvodája** sajnos nem rendelkezik tornaszobával. A mozgásfejlesztő eszközök és játékok az elhasználódás következtében folyamatosan cserére szorulnak. A csoportok napirendjében fontos helyet foglal el a szabadban töltött időszak. A mozgásfejlettség terén elmaradottabb, egészségügyi problémákkal küzdő gyermekek számára az óvodában biztosított a gyógytestnevelés, fejlesztő foglalkozás.

3.1.3. Iskolai testnevelés és diáksport

Köztudott, hogy a gyermekkori sportolás pozitív hatással bír a felnőttkori sportolási hajlandóságra. Az iskolai testnevelés és diáksport jelentősége tehát a korosztály fogékonyságában rejlik. A szellemi és a fizikai terhelés összehangolásában az intézményeknek éppen ezért nagy szerepe van. A testnevelés óra elsődleges célja a gyermekek mozgáskultúrájának fejlesztése, megfelelő fizikai kondíciójának megteremtése. Sajnálatos tény azonban, hogy a diákok jelentős része kizárólag a kötelező testnevelés óra keretében sportol.⁶ Ennek elsődleges okai a szülők pénzügyi nehézségei és a családok kedvezőtlen anyagi körülményei, valamint a tanárok motivációjának hiányában keresendők. Általános tendencia, hogy az életkor emelkedésével a sportolási intenzitás csökken, melynek következtében a fiatalok állóképessége is negatív irányban mozdul el.

Általános iskolai nevelés

A város területén jelenleg 4 általános iskola működik, amelyek közül egy egyházi és három állami fenntartású intézmény. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ irányítása alatt álló iskolák közül kettő a dombóvári tankerülethez tartozik, míg a Móra Ferenc Általános Iskola esetében a szekszárdi tankerület gyakorolja a fenntartói jogokat.

A **Szent Orsolya Iskolaközpont**, mint ahogy az elnevezés is mutatja egyházi fenntartású iskola, melyben az oktatási-nevelési tevékenység a katolikus szellemiség jegyében történik. A vallás mellett kiemelt jelentőséget kap a testnevelés, ugyanis az intézmény növendékei számára 3 testnevelő tanár alkalmazásával, emelt óraszámban biztosítja a sportolás lehetőségét. Az intézmény egy 36x18 méteres tornateremmel, egy 200 m-es salakos futópályával, valamint egy 20x40 méteres salakos kézilabda pályával rendelkezik, melyek a tanulólétszámot tekintve a testnevelés órák szempontjából megfelelő infrastrukturális háttérrel biztosítanak.

A **Dombóvári Belvárosi Általános és Alapfokú Művészeti Iskolában** nem működik testnevelés tagozat, az intézmény elsősorban a művészeti (ének-zene, néptánc) és a nyelvoktatásra, valamint a környezeti nevelésre, a környezettudatos szemlélet kialakítására helyezi a hangsúlyt. Az iskola ezért szakkörök keretében teremti meg az aktívabb testmozgás lehetőségét. A futball szakkör heti két alkalommal 2-2 órában zajlik, amely az 5-6. osztályos fiúk, illetve az 5-8. osztályos lányok tömegsportja. A foglalkozások célja a diákolimpiákra, helyi, megyei és országos versenyekre való felkészítés. A másik sportszakkör a kézilabda, mely viszonylag új keletű, a 2011/2012-es tanévben indult foglalkozás, melynek résztvevői elsősorban 5-6. osztályos leány tanulók.

A testnevelés órák tartására 2 tornaterem áll rendelkezésre, amelyek 2010-2011. év folyamán az **„Együtt, egymással, gyermekeinkért, a jövőért”- Új K.O.R.**

⁶ Nemzeti Sportstratégia 10.o.

elnevezésű **uniós pályázat**nak köszönhetően újultak meg. A Hunyadi tér 23. szám alatti iskola épületéhez egy 18x36 méteres felújított tornaterem, egy 20x40 méteres bitumenes kézilabdapálya, valamint egy 160 méteres salakos futópálya tartozik. A Szabadság u. 27. szám alatti Ivanich Antal utcai – 2012. január óta Karászi Imre, egykori testnevelő tanár nevét viselő – tornacsarnok a projektnek köszönhetően teljes külső-belső átalakításon ment keresztül, amely során a homlokzat és a tetőszerkezet felújítása, új nyílászárók elhelyezése, valamint a küzdőtéren új sportpadló elhelyezése valósult meg. A sportcsarnokban lehetőség van palánkrendszer felállítására, valamint idő-és eredménymérő tabella is elhelyezésre került. Az épület mellett egy 20x40 méteres bitumenes pálya és egy 140 méteres futópálya áll még a tanulók rendelkezésére.

A **Dombóvári József Attila Általános Iskola** 2003 óta ÁMK formájában működött, melynek intézményegységei a József Attila Általános Iskola, a Százszorszép Óvoda, valamint a Közösségi Ház voltak. 2004-től, mint intézményfenntartó társulás folytatta tevékenységét, melynek tagintézményei a Dalmandi Általános Iskola és Óvoda, valamint az egymástól különálló tagintézményként működő Attalai Alsótagozatos Általános Iskola és Napköziotthonos Óvoda voltak. 2013. január 1-jétől a fenntartói jogokat az állam gyakorolja az intézmény felett, melynek következtében az óvodai nevelés kikerült az intézmény szervezeti egységéből, valamint mint ÁMK is megszűnt tovább működni.

Az intézményben a német és a matematika mellett testnevelés tagozat is működik, melynek köszönhetően a gyermekek emelt óraszámban folytathatnak sporttevékenységet. A kötelező tanórákon felül heti több órában vannak tömegsport és szakosztályi foglalkozások. Az iskolában Sportkör is működik, ahol az ugrókötel, futball és kézilabda kiemelten fontos szerepet töltenek be. Az iskola minden évben megszervezi a már hagyományosnak mondható Mikulás Kupát, melyen dombóvári és környékbeli iskolák lány és fiú csapatai mérik össze labdarúgó tudásukat. A futball, kézilabda, ugrókötel és floorball edzések mellé nemrégiben újabb lehetőségként jelent meg az aerobik, illetve a röplabda sulis.

Az intézmény egy 19x33 méteres tornateremmel és egy minimálisan felszerelt 4x10 méteres tornaszobával rendelkezik. 2012. évben a Belügyminisztérium által hirdetett **„Iskolai és utánpótlás sport infrastruktúra-fejlesztés, felújítás”** című pályázat keretében az egykori salakos pálya helyén egy multifunkciós (labdarúgó-, és kézilabda játékokra egyaránt alkalmas) műfüves pálya, egy 60 méteres, négy pályás rekortán borítású futópálya, valamint távolugráshoz szükséges kifutó került kialakításra.

A **Móra Ferenc Általános Iskola** esetében – mint ahogy már korábban is említésre került - a szekszárdi tankerület gyakorolja a fenntartói jogokat. Az intézmény sajátos nevelési igényű - normál tantervű, tanulásban korlátozott (enyhe fokban sérült) és értelmileg korlátozott (közepfokban sérült) gyermekek oktatási-nevelési feladatait látja el kistérségi szinten, amely a 2013/2014-es tanévtől új épületben, a Szabadság u. 27. szám alatt folytatja tevékenységét. Az iskolában a sport rendkívül fontos szerepet kap, hiszen számos jótékony fizikai és élettani hatása mellett nagyon fontos a pszichés

vonatkozása is. A sport javít a depressziós tüneteken, csökkenti a szorongást és a stresszt. Az új épületnek köszönhetően az iskola tanulói modernebb és korszerűbb körülmények között mozoghatnak, hiszen a testnevelés óráknak szeptembertől az Ivanich utcai sportcsarnok ad otthont.

Az általános iskolák esetében fontos kiemelni az *úszásoktatás* jelentőségét, mely lehetőség kihasználásának a 2013 márciusától csökkentett belépőjegyárak adtak újabb lendületet. Dombóváron a Farkas Attila Úszoda biztosítja az iskolai úszásoktatás intézményi hátterét. Mivel egyre több gyermeknél jelentkeznek testtartásbeli-és gerincproblémák, valamint légzőszervi megbetegedések, ezért az úszás kiemelten fontos a fejlődésben lévő, fiatal szervezet számára. Másrészt nem elhanyagolható tény, hogy a legtöbb vízben történt baleset is abból adódik, hogy a gyermekek nem tudnak úszni. Ezen a tendencián kíván javítani az úszásoktatás iskolai keretekben történő megszervezése. A 2012/2013-as tanévben, a belépőjegyek csökkentését követően valamennyi dombóvári általános iskola és a Dombóvári Illyés Gyula Gimnázium – a kisgimnazisták részére – képes volt biztosítani az úszásoktatás anyagi hátterét tanulói számára.

Közéiskolai nevelés

A közoktatási intézmények elsődleges feladata a vonatkozó tantervi tárgyi és személyi feltételek biztosítása, a szakmai tartalom végrehajtása, ezzel összhangban a szabadkapacitás mértékéig sportfoglalkozások tartása, diáksport versenyekre való felkészítés. Általános tendencia, hogy az általános iskolákból különböző fejlettségi szinttel érkeznek a diákok a közéiskolákba. A cél az, hogy a pedagógusok megpróbálják közel azonos szintre hozni őket, illetve, hogy hozzásegítsék a tanulókat ahhoz, hogy magukhoz képest fejlődést érjenek el, melynek egyik eszköze a mindennapos testnevelés.

A Dombóvári Apáczai Csere János Szakközéiskola és Kollégium 2013. szeptember 1-jétől a szekszárdi tankerület igazgatása alá tartozik. Az iskolában az elsődleges probléma a tárgyi feltételek biztosítása terén jelentkezik. Az 1927-ben épült, 1990-ben szerény mértékben korszerűsített 9,5m x 24m-es tornaterem sem kapacitásában, sem szolgáltatásaiban nem elégíti ki a kötelező feladatok igényeit sem. A belügyi közbiztonsági tagozat működtetése erőnléti, katasztrófavédelmi és az önvédelmi felkészítés terén speciális feltételeket igényelne, melyet a jelenlegi infrastrukturális környezetben az iskola nehezen tud biztosítani. A tanulók eredményes felkészítése érdekében az intézmény a Vasút soron⁷ található sportlétesítményt veszi igénybe az órák megtartása céljából. Az iskolában rendelkezésre álló sporteszközök és berendezések elavult állapotban vannak. Bár rendelkezik sportpályával, melyhez egy betonos, szabályos méretű kézilabda pálya, egy 60 méter hosszú két sávós salakos futópálya, valamint egy magasugró, súlylökő és távolugró hely tartozik, de ezek szintén felújításra szorulnak. Az intézményt a nem megfelelő létesítmény feltételek komoly nehézségek elé állítják a mindennapos testnevelés megszervezése szempontjából.

⁷ Korábbi elnevezésén Gyenis Antal utca

Az **Esterházy Miklós Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium** esetében szintén a szekszárdi tankerület gyakorolja a fenntartói jogokat. Az infrastrukturális feltételeket tekintve a dombóvári oktatási intézmények közül ez az iskola van a legkedvezőbb helyzetben. Egy 2200 m² alapterületű tornacsarnokkal rendelkezik, mely jelentősebb sportrendezvények lebonyolításra is alkalmas. A sportcsarnokban egy versenyzésre alkalmas, hitelesített kézilabdapálya található, de alkalmas teremlabdarúgás, kosárlabda, röplabda és teniszmérkőzések megrendezésére is. A városi kispályás labdarúgó bajnokság helyszínéül évről évre az iskola sportcsarnoka szolgál. A sportlétesítmény a sportolásra alkalmas küzdőtérrel kívül rendelkezik még 6 öltözővel és a hozzájuk tartozó vizesblokkal, aerobic teremmel, lelátóval, két testnevelői irodával és két szertárral. A sportlétesítmény mellett sportolásra nyújt lehetőséget a bitumenborítású szabadtéri pálya is.

Az intézmény jelenleg 4 testnevelő tanárt foglalkoztat, akik közül egy gyógytestnevelői végzettséggel is rendelkezik. A kötelező tornaórákon kívül az iskola a tanulók igényeihez igazodva tömegsport foglalkozásokat szervez. A szakképző iskolában sportkör is működik, mely minden évben megszervezi a már hagyományosnak mondható „Kihívás hete” elnevezésű programját, mely során a diákok a lehető legtöbb sportágban kipróbálhatják magukat.

A középiskolák közül egyedül a **Dombóvári Illyés Gyula Gimnázium** tartozik a dombóvári tankerülethez. Az iskolát komoly nehézségek elé állítja a kisméretű tornaterme, melyben egy osztály is csak szűkösen fér el. Ebből adódóan a diáklétszámhoz képest nehezen oldható meg a szakszerű tanítás, mely különösen a téli hónapokban okoz problémát. A tornaterem mellett az intézmény egy 30x60 méteres nyújtott, füves futballpályával, egy 200 méteres futópályával, távolugró –és súlylökő pályával, valamint egy műfüves kézilabda- és futballpályával rendelkezik, mely utóbbi 2010-ben került átadásra támogatói felajánlásoknak köszönhetően.

Az intézményben 4 testnevelő tanár dolgozik, melyek közül egy gyógytestnevelői képesítéssel is rendelkezik. A mindennapos testnevelés biztosítása itt is jelentős kihívások elé állítja az iskola vezetését, ugyanis az intézmény nem tudja a jelenlegi létesítmény-helyzet mellett megteremteni a szükséges feltételeket, így a diákok egy része a Belvárosi Általános Iskolához tartozó Karászi Imre tornacsarnokot veszi igénybe a testnevelés órákra. A tömegsport órák száma némileg csökkent, ugyanis a helyszűke következtében a délutáni órákban is testnevelés órát tartanak az intézményben. A kötelező órákon kívül az iskola tanulói röplabda, játékos atlétika, leány futball, férfi-lány kosárlabda, valamint floorball edzéseken vehetnek részt. Az iskolában szintén lehetőség van ingyenes úszásoktatáson való részvételre, melyre az 5-6. osztályos kisméretűek jogosultak.

Mivel a diákok nagy része csupán az iskolában sportol, ezért szükséges, hogy a pedagógusok a tanóra keretében az egész életre szóló sportolás igényét megalapozzák. Fontos, hogy a tanulók megszeressék a sportot és tudatosuljon bennük az egészséges életmód fontossága, az egészség értéke.

3.2. Szabadidősport

A Nemzeti Sportstratégia definiálása alapján szabadidős sporttevékenységnek azt tekintjük, ha a sportoló rendszeresen, heti két alkalommal vagy annál gyakrabban végez legkevesebb egyórányi, kellően intenzív testmozgást, melynek célja általában a szórakozás, kedvtelés, a jó kondicionális állapot és jó közérzet. A szabadidősport fogalma tehát azonos az egészségmegőrzés, az egészségvédelem, a mozgásban gazdag életmód kialakítása céljából végzett sporttevékenységgel, mely az aktív pihenést, felfrissülést, felüdülést, örömeiményt jelenti az egyén számára.

Jelenleg a lakosság nagy részében még nem tudatosult, hogy az egészségét óvni kell ahhoz, hogy minél tovább minél emberibb életet élhessen. Problémát jelent, hogy a munkaadók még csak részben ismerték fel, hogy a munkavállalók egészségének megőrzése közös érdek. Éppen ezért az elsődleges cél, hogy a lakosság minél szélesebb körében kialakuljon a mozgásgazdag életmód, a testedzés szükségletté váljon. Ennek megvalósulása szempontjából számos lehetőség adott, ugyanis a dombóvári sportélet igen változatos képet mutat. A **helyi sportegyesületek** nyitva állnak azon mozogni vágyók előtt is, akiket nem az eredményorientáltság motivál, hanem a mozgás örömeért, a szabadidő hasznos eltöltéséért végeznek sporttevékenységet. Városunkban végezhető szabadidős mozgásformák a következők: aerobik, thai-box, ökölvívás, labdarúgás, kosárlabda, asztalitenisz, teke, úszás, karate, ju-jutsu, kötélugrás, atlétika, sakk, lovaglás, tánc, floorball, röplabda, extrém sportok. Ezen sportágak többsége egyesületi keretek között végezhető. Az egyesületek többsége elsősorban utánpótlás neveléssel foglalkozik, azonban akadnak olyan sportszervezetek is, melyek a felnőtt lakosság számára is lehetőséget biztosítanak a szabadidő hasznos eltöltésére. Az egyesületek mellett vannak **amatőr és hobby szintű szerveződések**, valamint Dombóváron működik két **fitnes klub** is, melyek széles választékkal (spinning, TRX, dance aerobik, kettlebell, e-fit) várják a mozgásra vágyókat.

Városunkban továbbra is széles körben akadnak olyanok, akik a „**Nordic Walking**”, másnéven Bot-sport művelői, hiszen egy mindenki számára üzhető, különleges fizikumot nem igénylő testmozgásról van szó. Javítja a szív- és érrendszer teljesítményét, valamint kiválóan alkalmas súlycsökkentésre és rehabilitációra. A dunántúli régióban Dombóvár az egyedüli település, ahol egy közel 30 km-i hosszú túraútvonal (Konda-völgyi tó kör 12 km, Várak útja 6,5 km, Nyergesi körutak 4 km, Gunarasi Land Art sétaút 2 km, Gunarasi körút 2 km) áll a sétálni vágyók rendelkezésére, melyhez eszközöket a Városházán is lehet igényelni, bérelni.

Egy másik kiemelkedő kezdeményezése az Önkormányzatnak a „**Dombóvári Zöldküllős vagyok**” életstílus akció, mely a kerékpárral történő közlekedést hivatott népszerűsíteni. Azon kerékpárosok, akik zöldküllős logóval ellátott prizmával rendelkeznek, a kezdeményezéshez csatlakozott dombóvári szolgáltatóknál – jelenleg 14 cég - különböző mértékű kedvezményre jogosultak. A kerékpározási kedvet erősíti, hogy annak infrastrukturális feltételei Dombóváron jónak mondhatók, hiszen a város több pontján kerékpárutak biztosítják a biztonságos közlekedést.

Önkormányzatunk 2013 tavaszán csatlakozott a Magyar Tornaszövetség Aerobik Szakága által első ízben meghirdetett programhoz, mely a „**Lakossági gimnasztika**” elnevezést viseli. Az akció célja az elhízás és a népbetegségek kialakulásának megakadályozása, a munkabíró-képesség növelése, a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése. A program 4 hónapon keresztül heti egy óra térítésmentes testmozgási lehetőséget biztosít a lakosság számára, melyen a kisebb korosztálytól kezdve az idősebbekig kortól és edzettségi állapottól függetlenül bárki részt vehet. Az órák helyszínéül a Városháza aulája, illetve jó idő esetén az udvara szolgál.

Szintén idei kezdeményezés az **Iflák kerékpáros túra**, melyre a város nevezetességein túl már az új utcaneveket is feltüntető, *új turisztikai térkép* megjelentetése, valamint a Dombóvár-Mágocs határában lévő, a Békátó környékén felállított az *iflások* - az 1541 után ide települt oszmán népcsoport - *történetét* és életmódját *bemutató információs tábla* avatása kapcsán került sor.

A helyi általános és középiskolákban tagtoborzás céljából már két alkalommal tartott az Önkormányzat a helyi sportszervezetekkel karöltve **sportexpo-t**. 2013 szeptemberében a Tesco Globál Áruházak Zrt.-vel közösen összefogva valósult meg a rendezvény, bízva abban, hogy az egyesületek és a helyi fitness klubok bemutatkozása, bemutatóik révén egyre több gyermek és felnőtt ismeri fel a testmozgás szükségességét, s kap kedvet valamilyen sportág űzéséhez. A rendezvény vendége volt két olimpikon is, Risztov Éva és Székely Bulcsú, akik példaértékül szolgálhattak a fiatalok számára. A programmal elsődlegesen a fiatalabb korosztályt kívántuk megcélolni, hiszen az egyesületek többsége elsődlegesen az utánpótlás-nevelést helyezi előtérbe. Célunk, hogy hagyományteremtő jelleggel évente legalább egyszer megrendezésre kerüljön az esemény.

További, civil szervezetek által kezdeményezett, valamint városi rendezvények keretében biztosított program áll még a lakosság rendelkezésére, mely megfelelő alkalmat teremt a szabadidő hasznos eltöltésére.

3.3. Utánpótlás-nevelés és versenysport

Az iskolai testnevelés, az utánpótlás-nevelés, és a versenysport szorosan összefügg egymással. Az Önkormányzat kiemelt célja az utánpótlás nevelés támogatása, amely biztosítja az élsport, versenysport kívánt színvonalának megtartását, valamint emelését. A fenntartható eredményességi szint megköveteli az egyensúlyt a hagyományosan sikerekre képes, valamint a feltörekvő és nemzetközileg is jelentős sportágak között. Ennek érdekében kiemelt szerepet kell, hogy kapjon az utánpótlás nevelése a versenysport számára.⁸

Az Önkormányzat pénzügyi mozgásterét és a központi támogatási rendszer nyújtotta lehetőségeket figyelembe véve, lehetőségeihez képest kiemelten támogatja a

⁸ Nemzeti Sportstratégia 22. o.

versenysport területén városunkat képviselő sportegyesületek eredményességi törekvéseit, hisz sportolói megyei, országos és nemzetközi helyezéseket elérve Dombóvár hírnevét gyarapítják, erősítik.

Dombóváron mintegy 25 hivatalosan bejegyzett sportegyesület és 2 alapítvány működik⁹, amelyek többsége elsősorban utánpótlás-neveléssel és versenyzők képzésével, nevelésével foglalkozik. A versenysport területén a város legkiemelkedőbb sportágai az úszás és az atlétika, de a többi sportág is büszkélkedhet kiemelt teljesítményű sportolóval és eredménnyel. A városunk méltán büszke arra, hogy európai ifjúsági olimpiai bajnokkal (Tóth Lili Anna-atlétika), junior világbajnokkal rendelkezik (Csősz Nikolett-ökölvívás), valamint számos sportágban országos bajnokokkal, válogatott sportolókkal, Tolna megye legjobb sportolója cím birtokosaival találkozhatunk. E jeles sportolóink elsősorban az utánpótlás korosztályokból kerülnek ki. Az élsportolók nevelésén kívül az utánpótlás-nevelés feladatának kell tekintenünk az abban résztvevő fiatalok egészségi és edzettségi, valamint pszichikai állapotának javítását, illetve a sporttevékenység során a pozitív erkölcsi tulajdonságok kialakítását. Éppen ezért az önkormányzati támogatás mértékének megállapításánál meghatározó szerepet kap az egyesület utánpótlás nevelésének helyzete.

Sajnálatos, hogy a város felnőtt sportja sem mennyiségi, sem minőségi tekintetben nem olyan, mint az utánpótlás sport, melynek fő oka, hogy egy bizonyos szinten felül az igazán kimagasló tehetségek további felkészítése nem tud megvalósulni, a versenyzők átigazolnak más, nagyobb csapatokhoz, egyesületekhez.

4. A sportolást befolyásoló tényezők

4.1. Létesítményhelyzet, sportberuházások

A sportlétesítmények, mint a sporttevékenység színterei kiemelt figyelmet érdemelnek. A sportműködés minden területének fontos, nélkülözhetetlen feltétele a kulturált, tiszta, jól karbantartott, korszerű létesítmények üzemeltetése. A városban lévő sportingatlanok legnagyobb része az Önkormányzat tulajdonában van, azok üzemeltetéséről és fenntartásáról a város gondoskodik, az Önkormányzat éves költségvetésében azok működtetésének biztosításához forrást különít el.

4.1.1. Önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények

Dombóváron a sportlétesítmények 80%-a önkormányzati tulajdonban van. A város sportéletéhez és a sportegyesületek létszámához viszonyítva a létesítményhelyzet a rendelkezésre álló sportpályák és sportcsarnokok számát tekintve kielégítőnek mondható, az ingatlanok állapotát tekintve azonban fejlesztésekre, beruházásokra volna szükség. A magas működési költségek miatt nagy teher hárul az

⁹ 1. számú melléklet

Önkormányzatra, a sportpályák fenntartásával és üzemeltetésével járó kiadások lassan meghaladják a költségvetés adta lehetőségeket, ezért szükség lenne a helyi sportolási igényeket figyelembe vevő átfogó rendszer kiépítésére.

A nevelési-oktatási intézmények a létesítményellátottság szempontjából eltérő képet mutatnak. Idővel elengedhetlenné válik azok ütemezett felújítása és fejlesztése. Az elmúlt évek folyamán európai uniós támogatásnak köszönhetően megújult a Dombóvári Belvárosi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola Hunyadi tér 23. szám alatti épületének tornacsarnoka, valamint az Ivanich Antal utcai sportcsarnok, míg a Dombóvári József Attila Általános Iskola salakos pályája helyén egy hazai pályázati lehetőség keretében multifunkcionális, műfüves pálya és rekortán borítású futópálya épült. Mindezek mellett nagy szükség lenne az Apáczai Szakközépiskola és a Gimnázium esetében is egy korszerű, az intézményi sportcélokat és követelményeket kielégítő tornacsarnok kialakítására. A jelenleg kihasználatlan, volt gimnáziumi kollégium esetében szakvélemény támasztja alá, hogy különböző alternatívák állnak rendelkezésre az épület sporttevékenység céljára történő átalakítására. Bár az intézmények fenntartója, működtetője már az állam, az Önkormányzat, mint a tulajdonjog birtokosa a pályázatok benyújtása terén szerepet vállalhat és hozzájárulhat az infrastrukturális állapot javítását célzó támogatások elnyeréséhez.

A **Katona József utca** 37. szám alatt található **sporttelep** a jelenleg Megye I. kategóriában játszó Róna FC Dombóvár¹⁰, a labdarúgás utánpótlás-nevelésére alapított Dombóvári Focisuli Egyesület, valamint a „Black Angels” Dombóvári Női Labdarúgó Sportegyesület használatában áll. A használat a sportegyesületek részére térítésmentes, a sportpálya üzemeltetésért 2014. december 31-ig a Róna FC Dombóvár felelős, melyhez az Önkormányzattól jelentős pénzügyi támogatást kap.

A sporttelephez tartozik egy NBIII-as mérkőzésekre alkalmas, hitelesített labdarúgó pálya, két gyakorló pálya és egy lelátó. A pályák állapota kielégítőnek mondható, bár a hátsó pálya állagjavításra szorul. Jelentős hiányosságok mutatkoznak az öltöző terén is. A hátsó, favázás öltöző állapota a Tao-s támogatásoknak köszönhetően javult, de még így sem elégíti ki a pályán megforduló sportolói létszámhoz mért igényeket.

A szintén Önkormányzati tulajdonban lévő **Farkas Attila Uszoda** a Dombóvár és Környéke Víz- és Csatornamű Kft. kezelésében működik. Az uszoda 25 méter hosszú, négy pályás medencével rendelkezik. Utoljára 2005 került sor a medencetér rekonstrukciójára, melynek keretében új víztisztító-vízforgató berendezés került átadásra, valamint korszerűsítették az épület páraelszívó-szellőztető berendezését. Az idő múlásával azonban számos hiányosság és probléma felszínre került, melyet orvosolni kell. Az épület állagmegóvása –és javítása, a medencetér bővítése, a nyílászárók cseréje, új műszaki elemek beszerzése vált aktuálissá. Említést érdemel, hogy az idei évben több kisebb-nagyobb, a biztonságos működést elősegítő felújítás, beruházás történt, melyek a következők:

¹⁰ Korábbi nevén DFC

- az uszoda déli oldalánál lévő töredezett, feltüremkedett járda felújítása,
- az épület ugyanezen oldalán megtörtént az épület világításának rekonstrukciója,
- az uszoda tetején lévő beázási problémák megszüntetése,
- nyílászárók cseréje a megfelelő szellőztetés biztosításához,
- bejárati ajtóknál előtető építése az ajtók állagmegóvása és esős időben az ajtónál várakozó tanulók, úszók védelme érdekében,
- öltözők és kiszolgáló helyiségek tisztító meszelése,
- az épület külső állagmegóvása érdekében, a szigeteletlenségből adódóan leesett vakolat javítása.

Az uszoda elsősorban a Dombóvári Sportiskola Egyesület Úszószakosztálya vizes edzéseinek helyszínéül szolgál. Az Egyesület 3 csoportjával, valamint a legkisebbek úszásoktatását biztosító úszóiskolával van jelen, így az uszoda kapacitásának jelentős részét az Egyesület köti le. A Dombóvári Sportiskola Egyesület Úszószakosztályának a Farkas Attila Uszodában keletkező uszodahasználati költségeihez az Önkormányzat évről évre jelentős összegekkel járul hozzá, ugyanis az egyesület sportolói belépőjegyének finanszírozása önkormányzati támogatásból valósul meg. Az úszószakosztály mellett az általános iskolai úszásoktatás kap jelentős szerepet, valamint jelen vannak a hobbyúszók, magánóra keretében úszásoktatást igénylők és hétvégenként a gyógyúszók. Az uszodát használók táborát erősíti továbbá az újonnan megalakult, jelenleg bejegyzés alatt álló Dombóvári Úszó Egyesület is.

A Kinizsi utca 37. szám alatti **JAM-Csarnok** kezelésével és üzemeltetésével járó feladatokat az önkormányzati tulajdonú Dombóvári Város- és Lakásgazdálkodási Nkft. végzi el. A csarnok sportolási célra használható részei a következők:

- Fedett kosárlabdacsarnok
- Kerékpáros ügyességi pálya
- Salakos focipálya
- Strandröplabda pálya
- U-alakú épület ökölvívó és ju-jutsu terme.

A csarnok esetében is mutatkoznak hiányosságok, ugyanis a kerékpáros ügyességi pálya elavult, felújítása az Önkormányzat rövidtávú tervei között szerepel. Délutánonként számos gördeszkás, rolleres és kerékpáros gyermek és fiatal keresi fel a pályát, melynek renoválása éppen ezért kiemelt célként jelenik meg. Az U alakú épületben található Ju-Jutsu terem esetében az öltözőtér és vizesblokk rendszer kialakítására volna feltétlenül szükség.

Az U alakú ingatlanrész esetében az edzőterem közüzemi költségei jelentős terhet rónak a két érintett sportszervezetre (Dombóvári Boxklub és Vincze Ju-jutsu SE), mivel a DVMSE Sportközpontban lévő egyesületekkel szemben ők csupán a bérleti díj fizetése alól mentesülnek, az ingatlan használatával járó víz, villany és fűtés költségeit kötelesek megfizetni.

Az Önkormányzat tulajdonát képezi még a **Kórház utcában található tenispálya**, mely jelenleg a Dombóvári Tenisz Egyesület térítésmentes használatában áll, a pálya kezelését és karbantartását az Egyesület végzi. A tenispálya kiváló állapotban van, színvonalas versenyek, mérkőzések színhelye. **A Munkás tér 1. szám alatti**, korábban sportpálya megjelölésű ingatlan is önkormányzati tulajdon, viszont a hatályos Helyi Építési Szabályzat alapján már ipari övezetnek minősül.

A sportlétesítmények mellett a városban több sportolásra alkalmas, az Önkormányzat által rendezett, valamint magántulajdonban lévő sportpálya található, melyek bárki számára elérhetők.¹¹

4.1.2. Egyéb, nem önkormányzati tulajdonú sportingatlanok

A **Spartacus Tekecsarnok** egy 500 m²-es létesítmény, amely a Dombóvári Spartacus Szövetkezeti Sportegyesület tulajdonában van. A létesítményben 4 sávós, műanyag borítású pályatest van, mely automata állító-berendezéssel rendelkezik. Sajnos az épület rendkívül rossz állapotban van. A tető több helyen beázik, a padlóburkolat egyenetlen, a berendezés elavult, ebből kifolyólag színvonalas versenyek rendezésére nem alkalmas. Amikor az Egyesületnek lett volna rá pénzügyi lehetősége, nem tett lépéseket az ingatlan állagmegóvása érdekében. A kedvezőtlen feltételek azonban nehéz helyzet elé állítják, ugyanis tehetséges versenyzői, sportolói a további fejlődés érdekében más egyesületekhez kényszerülnek leigazolni.

A dombóvári **DVMSE sportingatlan** jelenleg önkormányzati bérleményben van, ám ahogy már a bevezetőben is említésre került **tárgyalások folynak** annak érdekében, hogy az **ingatlan az Önkormányzat 100%-os tulajdonába kerüljön**. Az Önkormányzat az ingatlant 2011-ben vette bérbe a MÁV Vagyonkezelő Zrt.-től, azóta is fizeti a bérleti díjat, illetve a sporttal kapcsolatos közfeladatai ellátása érdekében üzemelteti és fenntartja a létesítményt. Az Önkormányzat az ingatlan hasznosítását maga végzi, az üzemeltetési feladatok ellátását és végrehajtását a kizárólagos tulajdonában lévő Dombóvári Város- és Lakásgazdálkodási Nkft. látja el.

A sporttelep teljes területe 33630 m². Rendelkezik füves (108,5x65m) és salakos focipályával (102,5x71m), mely utóbbi az évek során jelentős mértékben befüvesedett. Az atlétika pálya áll egy ötsávós futópályából, illetve a magasugrás, súlylökés és gerelyhajítás számára kialakított területről, valamint egy 4x4m-es vizesárok is a terület részét képezi. A kültéri területen még egy 33x23 m-es kézilabda pálya található, amely éjszakai kivilágítással is rendelkezik. A belső termek közül a kosárlabda-csarnok küzdő tere 1077 m², a földszinten található még egy kis tornacsarnok (280,20m²), valamint a második emeleten egy 230 m²-es ökölvívás céljára kialakított terem.

Büszkén mondhatjuk, hogy igen élénk sporttevékenység folyik az ingatlanon, ugyanis helyi amatőr, utánpótlás-neveléssel foglalkozó sport- és szabadidő egyesületek,

¹¹ 2. számú melléklet

valamint helyi nevelési-oktatási célú intézmények veszik igénybe a sportlétesítményt. 2013. december 31-ig az alábbi sportszervezetek élveznek térítésmentes létesítményhasználatot:

- Dombóvári Focisuli Egyesület
- Dombóvári Kosárlabda Suli KHE.
- Perfect Dance Tánc-Sport Egyesület
- Forgi Box Club Ökölvívó KHE.
- Dombóvári Karatesuli KHE.
- Dombóvári Vasutas Atlétikai és Szabadidő Egyesület
- Dombóvári Floorball Közhasznú Sportegyesület
- Cyklon Ikigaidó SE Dombóvár
- Dombóvári Asztalitenisz Club KHE.
- Dombóvári Hangulat Szabadidő Sportegyesület

A felsorolt szervezetek eltérő rendszerességgel veszik igénybe az ingatlant, de az a hét szinte minden napján az esti órákig kihasznált, inkább a használat időbeosztása jelent problémát, főleg délutánonként. Az egyesületek szervezésében gyakran kerülnek megrendezésre sportesemények, versenyek. Az Önkormányzat a fentebb felsorolt sportszervezetek részére a későbbiek folyamán is ingyenesen kívánja biztosítani az ingatlan igénybevételét, ezzel is támogatva a helyi sportéletet.

A 2012/2013-as tanév végéig a dombóvári oktatási intézmények is térítésmentes használatot élveztek a DVMSE területén, azonban mivel az önkormányzati fenntartású iskolák 2013. január 1-jétől állami irányítás alá kerültek, a Képviselő-testület döntése alapján 2013. szeptember 1-jétől az oktatási intézmények is bérleti díj fizetésére kötelezhetők. A tervek és az eddigi egyeztetések alapján az iskolák 2013. szeptember 1-jétől 2013. december 31-ig csak a közüzemi költségekre vonatkozó átalányt, majd 2014. január 1-jétől kedvezményes bérleti díjat fizetnek.

A sportegyesületek és az oktatási intézmények mellett az ingatlant olyan szervezetek, civil sportközösségek is használják (amatőr kosárlabda csapat, vasutas futball csapat, Dombóvári Darts Club és téli időszakban a Dombóvári Tenisz Egyesület), akiknek az Önkormányzat nem nyújt térítésmentes létesítményhasználatot, azok bérleti díjat fizetnek az ingatlan használatáért.

4.2. A sport finanszírozási rendszere

Az Önkormányzat lehetőségeihez mérten évről évre támogatásáról biztosítja a dombóvári sportegyesületeket, hozzájárul azok működéséhez, a kiemelkedő sportesemények, a szabadidő- és tömegsport rendezvények szervezéséhez. Kiemelten kezeli a diáksport és az utánpótlás-nevelés finanszírozását, valamint gondoskodik a tulajdonában lévő sportlétesítmények fenntartásáról és üzemeltetéséről.

„Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13§ (15) bekezdése az önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai közé sorolja a sport és ifjúsági ügyek támogatását. A sport területén kötelezően ellátandó feladatnak az önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények fenntartása minősül.

Az Önkormányzat költségvetésében évről évre meghatározott összeget különít el a sportszervezetek támogatása céljából, mely támogatásból a Dombóvár területére bejegyzett egyesületek, sportszövetségek, sportcélú szervezetek és alapítványok részesülhetnek. Támogatásban részesíthető továbbá nem dombóvári székhelyű, de Dombóváron működő, illetve Dombóvárhoz kapcsolódó sporteseményt rendező szervezet is. Sajnálatos tény, hogy az elmúlt években a sportegyesületek támogatására elkülönített önkormányzati támogatás mértéke csökkent, a központi költségvetés csupán az önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények támogatásához biztosít forrást, mely évről évre szintén csökkenő tendenciát mutat.

Az önkormányzati támogatás formái a következők:

- **Pénzügyi támogatás:** Megítélése pályázati rendszer keretein belül történik. A pályázatok elbírálásánál elsőbbséget élvez az utánpótlás-nevelés, a versenysport és az eredményesség. A támogatás mértékének meghatározásánál figyelembe kerül, hogy az adott sportszervezet hány csoporttal működik, milyen célra kívánja fordítani a támogatást, és hogy rendelkezik-e térítésmentes létesítményhasználattal.
- **Természetbeni támogatás:** A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 11. § (13) bekezdése alapján nemzeti vagyon ingyenesen kizárólag közfeladat ellátása céljából, a közfeladat ellátásához szükséges mértékben hasznosítható. Az önkormányzatok egyik közfeladata a sport támogatása, erre tekintettel lehetőség van önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények ingyenes használatba adására, melyet az Önkormányzat valamennyi tulajdonában lévő sportingatlan esetében biztosít a dombóvári sportegyesületek számára.

Ingatlantól függően eltér a térítésmentes létesítményhasználat mértéke, ugyanis a JAM-Csarnokban lévő Dombóvári Boxklub és Vincze Ju-jutsu Sportegyesület csupán a bérleti díjak fizetése alól mentesül, míg a DVMSE sporttelepet igénybe vevő egyesületeknek semmilyen költséggel nem kell számolniuk a létesítményhasználat során. Az önkormányzat által ingyenes ingatlan használatban részesülő szervezeteket a 3. számú melléklet tartalmazza.

5. Dombóvári Utánpótlás és Amatőr Sportért Szövetség

A rövidített nevén **Dombóvári Sportszövetségre** keresztelt szerveződés 2013 tavaszán alakult a DVMSE területén működő egyesületek közül az alábbi 9 sportszervezet közreműködésével:

- Dombóvári Vasutas Atlétikai és Szabadidő Egyesület
- Dombóvári Asztalitenisz Club Khe.
- Dombóvári Floorball Se
- Forgi Bokszt Club Ökölvívó Khe.
- Cyklon Ikigaido Se
- Dombóvári Karatesuli Khe.
- Dombóvári Kosárlabda Suli Khe.
- Dombóvári Hangulat Szabadidő Egyesület
- Dombóvári Tenisz Egyesület

A szövetség célja, hogy a különböző sportágakban működő egyesületek tevékenységét koordinálja, a sportági szabadidős felnőtt, ifjúsági és gyermek szakosztályok működési feltételeit segítse, e feltételek javításának, fejlesztésének érdekében szakmai és anyagi támogatások összehangolását elősegítse, valamint ellássa az érintett szervezetek érdekképviselését.¹²

Tevékenységi körébe tartozik az érintett egyesületek szabadidős programjainak és versenyeinek összehangolása, tanácsadás elméleti és szakmai kérdésekben, népszerűsítő tevékenység végzése, kapcsolattartás bel- és külföldi egyesületekkel, tagegyesületek érdekképviselése.

A szövetség a dombóvári egyesületek tevékenységét, működésük folyamán fellépő nehézségek megoldást hivatott elősegíteni, hiszen közös összefogással, szakmai tapasztalatok megosztásával egymás munkáját és tevékenységét is segíthetik az érintett egyesületek.

6. Fejlesztési program

6.1. A sportot érintő fő célkitűzések

Dombóvár Város Önkormányzatának elsődleges célja, hogy lehetőségeihez mérten minél nagyobb figyelmet és támogatást biztosítson a városban működő sportszervezetek, alapítványok számára. Fontos hangsúlyozni azonban, hogy az önkormányzat nem fenntartója, működtetője a városi sportegyesületeknek, hanem külső támogatóként segíti működésüket, tevékenységüket. A másik kiemelkedő cél a társadalom minél szélesebb rétege számára megteremteni a sportolás lehetőségét akár a szabadidős egyesületek nyújtotta programok, akár városi sportrendezvények keretében. Fontos, hogy biztosítsuk a sportolás intézményi háttérét is, ezért figyelmet kell fordítanunk sportlétesítményeink állapotára, lehetőségekhez mérten fejlesztések megvalósítására.

¹² Dombóvári Sportszövetség alapszabályzata

6.2. A fejlesztés irányai, megvalósításának lehetőségei

6.2.1. Az óvodai, iskolai testnevelés és diáksport

Óvodai testnevelés:

- Az Önkormányzatnak törekednie kell arra, hogy **valamennyi óvodában rendelkezésre álljon tornaszoba**, ahol a gyermekek mozgáskultúrájának fejlesztése és a gyógypedagógiai foglalkozások megfelelő körülmények között és a szükséges eszközök rendelkezésre állásával történnek. Jelenleg a Bezerédj Amália Óvoda nem rendelkezik tornaszobával, ezért az Önkormányzat pályázott nyújtott be európai uniós támogatás (TÁMOP) elnyerése céljából.
- Mivel a **tárgyi feltételek** változók az óvodában, ezért az eszközök pótlása, folyamatos korszerűsítése indokolt.
- A tárgyi feltételek mellett fontos szempont az **óvónők szakmai képzettsége** is, hiszen elsődleges szempont, hogy a mozgásos foglalkozások a kisgyermekek életkorának, és főként fizikai és pszichikai képességeinek megfelelően kerüljenek megtartásra. Az önkormányzatnak ezért érdeke a fenntartásában álló óvodákban dolgozó pedagógusok továbbképzésének támogatása.

Iskolai testnevelés:

- Bár Dombóvár Város Önkormányzatának sem fenntartóként, sem működtetőként nincs közvetlen ráhatása az iskolákra, azonban **tulajdonosként hozzájárulásával támogatni kívánja** a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által esetlegesen tervezett, nagyobb volumenű **épület-felújításokat, építkezéseket**, melyek az iskolai sportolási lehetőségeket javítják. Ennek érdekében együttműködési megállapodás létrehozását kezdeményezi a fenntartóval, melynek fontos eleme lehetne az iskolák fejlesztését érintő projektek közös kidolgozása, előkészítése (beruházások tervezetése, engedélyeztetése), pályázatok benyújtásának kölcsönös támogatása, a konkrét fejlesztési programhoz kapcsolódó konzorciumi megállapodások megkötése, szakmai segítségnyújtás a lebonyolítás során.
- Az egyesületek bevonásával **sportexpo-t szervez**, mellyel hozzájárul, hogy a diákok minél több sportágat ismerjenek meg, próbálhassanak ki.
- Az Önkormányzat a Gyermek és Ifjúsági Önkormányzaton keresztül is támogatja a tanulók sporttal kapcsolatos igényeit, valamint az általuk szervezett programokat.
- Az **oktatási intézmények** vezetőinek törekednie kell arra, hogy megfelelő számú és **hivatásának elkötelezett testnevelő tanárt alkalmazzon**. Segíteni és ösztönözni kell a városi testnevelő tanárok szorosabb együttműködését.

- Szükséges egy **edzői utánpótlás program** megalkotása. Törekedni kell a **szakember ellátottság, az edzői utánpótlás biztosítására**. Elő kell mozdítani, hogy a testnevelő tanárok bekapcsolódjanak az egyesületek tevékenységbe, szerepet vállaljanak edzőként azok munkájában.
- Az Önkormányzat a továbbiakban is támogatni kívánja a **kiemelkedő** tevékenységet folytató, **eredményt elérő tanulók** és felkészítőik **elismerését**, melyet évek óta a tanítási év végén megrendezésre kerülő „**Jó tanulók, jó sportolók**” program keretében valósít meg.
- Az intézményeknek **biztosítani** kell az ideiglenesen és tartósan felmentett, a gyógytestnevelésre irányított, és a **különleges fejlesztést igénylő tanulók esélyegyenlőségének megteremtését**.
- Az iskolai sportkörökben, egyesületekben folyó munkában arra kell törekedni, hogy minél több diák kapcsolódjon be a foglalkozásokba. Ugyanakkor az **iskolai sportköri munkának komoly részt kell vállalnia a tehetségek felkutatásában és gondozásában**.
- Továbbra is biztosítani kell az **úszás-oktatáson** való részvételt.

6.2.2. Szabadidősport

A rekreációs célú sport szervezésében, az emberek mozgósításában, a megvalósításban kiemelt szerepe van az önkormányzatoknak és a helyi civil szervezeteknek, a szolgáltatást nyújtó vállalkozásoknak, illetve a lakóközösségnek, a családnak, a baráti csoportoknak és az egyénnek.¹³ Az Önkormányzat ezért az alábbi fejlesztési célok megvalósítását tűzte ki célul:

- Lehetőség szerint továbbra is **támogatni kell a nagy tömegeket megmozgató szabadidősport rendezvényeket**, az alkalmi rendezvények mellett törekedni kell a rendszeres sportolási, testmozgási alkalmat nyújtó tevékenységi formák népszerűsítésére.

Ennek lehetséges megnyilvánulási formái:

- Lakossági gimnasztika
- Európai Autómentes Nap
- Sportexpo
- Tekerj Dombóvár! – D-ride Sport Club
- Karászi Imre labdarúgó torna
- Téltemető túra – Nők Dombóvárért Egyesület
- Városkerülő gyalogtúra – Apáczai Csere János Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium
- Időstorna

¹³ Nemzeti sportstratégia 26. o.

- Olyan *programokat kell ajánlani, ahol a több generációs családok*, fiatalok, azonos feltételek mellett *sportolhatnak*, regenerálódhatnak.
 - *Lakossági gimnasztika*
 - Évről évre szeretnénk megvalósítani újabb és újabb kerékpáros kirándulásokat. Célunk, hogy hagyományörző jelleggel minden évben megrendezésre kerüljön az *Iflák kerékpártúra*.
 - Tovább kívánjuk erősíteni és népszerűsíteni a kerékpározást hirdető „*Dombóvári Zöldküllős vagyok*” életstílus akciót.
 - *Nordic Walking túraútvonal* fejlesztése, újabb szakasz kiépítése.
 - A dombóvári sportegyesületek közreműködésével *Kihívás Napja – Challenge Day* keretében a társadalom minél szélesebb rétegéhez való eljutás.
 - *Szállásréti-kultúrtó* projekt, melynek célja, hogy a lakosság kulturált körülmények között, minél több időt töltsön el egy kellemes környezetben, ahol különböző látnivalók (irodalmi és képzőművészeti malom, a Konda-völgy új jelképének szánt Szikla-kapu), szabadkönyvtár és sok más, a környezet- és természetvédelemhez kötődő kapcsolódási lehetőség várja. A program másik célja, hogy a hasznos időtöltés mellett a fiatal generáció számára egyfajta követendő viselkedés-kultúra elsajátítását irányozza elő.
- Cél, hogy a városi rendezvényeken lehetőséget biztosítsunk a *sportos szórakoztatás* különböző formáinak:
 - Water jump
 - Kerékpáros gyorsulási verseny
 - „Lehetetlen küldetés”: játékos és ötletes akadálypályák felállítása, vizes versenyek lebonyolítása
- *Újszerű sportágak népszerűsítése*, elterjedésük segítése. A divatos, hagyományostól eltérő sportok főleg a fiatalok körében népszerűek, akik fogékonyak az új, extrém dolgok iránt. Az új sportágak megjelenése nemcsak a sportélet színesítésében, de a mozgáskultúra fejlesztésében is meghatározó szerepet tölthetnek be. Ezek közül néhány:
 - street-workout
 - bootcamp
 - viziportok (sárkányhajózás)
- Keresni kell a *szabadtéri sporteszközök beszerzésére* irányuló pályázatokat.

- Támogatandó egy szabadtéri „*kondipark*” kiépítése, mely a városunkban is egyre népszerűbb street-workout mozgásforma elterjedését hivatott elősegíteni.
 - Idősebb korosztály mozgás lehetőségeinek növelése egy újabb, a Gunarason található *nyugdíjas tornapályához*, „játsszótérhez” hasonló park kiépítésével.
 - Szabadtéri *TRX pálya* felállításának előmozdítása.
- Az Önkormányzat a *Városháza udvarán lévő sportpályát egy nyitott, a lakosság érdekeit szolgáló pályává* kívánja tenni. Ezt a célt hivatottak szolgálni az alábbi programok:
- Lakossági gimnasztika
 - Műfüves, kispályás labdarúgó bajnokság
 - „Mini” streetball
 - Lábtenisz
- Biztosítani kell a szabadidős sportolási lehetőségekről, rendezvényekről való információáramlást. Sportlétesítmények, közterületek ingyenes vagy kedvezményes biztosítása egy adott szabadidősport eseményre, programra.
- Figyelmet kell fordítani a lakótelepeken élők sportolási lehetőségeire, parkok, játszótérek, sportpályák kiépítésére, a játszótérek karbantartására, fejlesztésére.
- Továbbra is fontos hagyományteremtő jelleggel városi sportrendezvények szervezése.
- A *fiatalok táboroztatásának elősegítése* érdekében önkormányzati hozzájárulás biztosítása.
- Segíteni kell az *extrém sportok népszerűsítését*.
- A sport, a mozgás révén cél az egészséges életmódra való nevelés előmozdítása, melynek egyik közvetítője az „*Egészséges város*” *program*, mely Dombóváron is megrendezésre került, ezzel is támogatva a helyi kórház működését és hirdetve az egészségmegőrzés fontosságát.

6.2.3. Versenysport és utánpótlás-nevelés

- A versenysport terén cél az *elért eredményességi szint fenntartása*, illetve az eredmények *javítása*.
- Célszerű támogatni az amatőr versenysportban résztvevők körének bővítésére irányuló kezdeményezéseket a létesítmény feltételek javításával, valamint pályázati úton a működésük, rendezvényeik támogatásával.

- A versenysport utánpótlás bázisának biztosítása érdekében szükséges az **utánpótlás-nevelés tehetséggondozása**, a szorosabb kapcsolattartás a város iskoláival, az ott működő diáksport szervezetekkel és sportkörökkel.
- Az élsport és versenysport finanszírozásának elengedhetetlen feltétele, hogy a korábbiaknál jóval **több külső támogató jelenjen meg** ezen a területen.
- Lehetőséget kell biztosítani, hogy a kiemelkedő eredményeinket elért **sportolóinkat megtartsuk**.
- Lehetőséget kell teremteni az **egyesületeknek** arra, hogy **tevékenységüket népszerűsíthessék** a város lakosai felé a sajtó útján. Az Önkormányzat a város honlapján igény szerint megjelenési felületet biztosít számukra.
- Kiemelt cél városunk hírnevének erősítése és öregbítése érdekében rangos és **színvonalas versenyek szervezése**.
- Az utánpótlás-nevelés terén támogatni kell a **központi fejlesztési programokhoz való csatlakozást**.
- Törekedni kell az akár főállású, akár társadalmi munkában tevékenykedő **szakemberek képzésére, továbbképzésére**.
- Fontos, hogy minél több fiatal találkozzon az aktív sportolással, és ezáltal minél többen kapcsolódjanak be a rendszeres testedzést végzők csoportjába, megelőzve ezzel a káros szenvedélyek felé való fordulást.

6.2.4. Létesítményfejlesztés

Dombóvár város sportfejlesztésének egyik sarkalatos pontja a létesítményhelyzet. Az Önkormányzat eltökélt célja, hogy a létesítményellátottság területén az elkövetkező években jelentős átszervezéseket valósít meg, amely újabb lendületet ad majd az egész város sportéletének. Fontos, hogy a létesítmények szolgálják az életminőség javítását, alapvető sportolási és rekreációs lehetőségeket.

DVMSE sportingatlan

Elsődleges cél, hogy a Magyar Vagyonkezelő Zrt.-vel folytatott tárgyalások, valamint a Kormány döntésének eredményeként mihamarabb megvalósuljon a sportingatlan térítésmentes önkormányzati tulajdonba vétele. Az Önkormányzat számára igen jelentős kiadással jár a sporttelep működtetése és üzemeltetése, mely helyzetet javíthat, ha legalább az éves szinten közel 4 millió forintba kerülő bérleti díj fizetése alól mentesül. Másrészt a sporttelep önkormányzati tulajdonba kerülésével az Önkormányzat a sportcélú ingatlanok üzemeltetésével, használatával kapcsolatos – a jövőben esetlegesen kírándó – támogatásokra, pályázati forrásokra is igényt tarthat.

Az ingatlan tulajdonjogának megszerzésével egy helyen összpontosulhatna a város sportéletének jelentős része, s ezáltal a létesítmény egy városi sportközpont szerepét töltheti be.

Az elkövetkezendő időszak beruházási céljai:

- A **Katonai József utcai sporttelepen működő egyesületek áthelyezése** a DVMSE sporttelepre - ugyanis az Önkormányzat pénzügyi helyzete nem teszi lehetővé hosszabb távon két sporttelep működtetését -, melynek érdekében:
 - Szükséges a center füves labdarúgó pálya legalább NB III-as szintű mérkőzésekre történő feljavítása a bajnokságok és a pálya hitelesítéséhez szükséges kritériumoknak való megfeleltetéshez.
 - A hátsó, jelenleg parkolóként funkcionáló, egykori salakos pálya edzőmérkőzésekhez történő feljavítása, új parkoló kiváltása.
 - A MÁV Zrt.-vel tárgyalások folytatása a salakos pálya mögötti terület sportingatlanhoz való csatolásának céljából.
- A megközelíthetőség javítása érdekében a **Berzsenyi és az egykori Gyenis Antal utca összekötése** a kerítés mentén.
- Szükséges a **kültéri lelátó**, valamint a régi sportcsarnok területén található **kisterem felújítása**.
- Problémát jelent, hogy a sportcsarnok építése idején az épület egy részét ráépítették az **atlétika futópályára**, ennek következtében a versenyztetés szempontjából a pálya nem felel meg a szakmai követelményeknek, ugyanis az ötödik pálya a csarnok felé beszűkül. Jelen nehézség orvoslására figyelmet kell fordítani un. falkiváltással. További célkitűzés, hogy rövid távon legalább a futópálya 100m-es sprint szakasza kapjon rekortán **borítást**, majd idővel a pálya teljes hosszúsága (400m).
- Figyelmet kell fordítani az akadályfutás részét képező vizesárok rendszer fejlesztésére, a megfelelő edzési körülmények kialakítására.
- Szükség volna arra, hogy a **létesítmény jobban nyisson a lakosság felé**. Ennek érdekében az előző fejezetben említett szabadtéri sporteszközök közül a nyugdíjasok sportpályáját és a TRX pályát a DVMSE területén lehetne kialakítani.
- Szabadtéri, digitális **eredményjelző** felállítása.
- Svéd testvérvárosunk közreműködésével a Dombóvári **Floorball** Sportegyesületnek sikerült **vásárolnia** egy **palánkrendszer**t, melynek köszönhetően az egyesület már **hivatalos mérkőzéseket** is szervezhet a

létesítményben. Ez elősegítheti a sportág elterjedését a társadalom minél szélesebb körében. A Belvárosi Általános Iskolában, a Dombóvári József Attila Iskolában és a Gimnáziumban is lehetőség van a sportág művelésére.

- Amennyiben megvalósul a Katonai József utcai telepet használó egyesületek átköltöztetése, akkor megindulhatna az üresen maradt telek kimérése és értékesítése. Az ily módon befolyt összeg alkothatná a későbbi fejlesztések alapját, az elnyert pályázatok, támogatások során pedig önerőként szolgálhat.

Farkas Attila Uszoda

Fejlesztési célok:

- Elengedhetelen az épület *északi oldalának teljeskörű rekonstrukciója*, melyet a rossz szellőztetési körülmények idéztek elő.
- Szükség van az uszoda *udvarának szépítésére*, javítására, a régi öltöző kabinok elbontására.
- Egy *szabadtéri szauna* megépítésével megvalósulhatna az egészséges életmód propagálása, a látogatottság növelése.
- A turizmus és a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségeit bővítené az uszoda udvarán található *kültéri medence felújítása*, mely a nyári időszakban konszolidált árakkal várná a kikapcsolódásra vágyókat.
- Egy második alternatívaként az uszoda udvara is megfelelő helyszínül szolgálhat egy TRX pálya kialakítására, hiszen zárt és viszonylag hosszú nyitvatartási idővel rendelkezik.

JAM-Csarnok

Fejlesztési célok:

- A létesítmény területén elengedhetetlen a *skate-pálya rövid távon belül történő felújítása*, melyen nap, mint nap több tucat fiatal kerékpározik és gördeszkázik.
- Támogatandó, hogy a létesítmény területén, az U alakú épületben található edzőtermet használó egyesületek számára továbbra is fenntartsuk a két helyiséget.
- A *Vincze Ju-ju Sportegyesület által használt helyiség* felújításra, korszerűsítésre szorul. Szükség volna *öltözők és a vizesblokk kiépítésére*.

- A **röplabda pálya** mellett elhelyezkedő salakos futballpálya kihasználatlan. Mivel Dombóváron a röplabda sportág igen népszerű és közkedvelt, ezért érdemes volna a pályát **kiszélesíteni** a salakos pálya átalakításával, melynek következtében alkalmassá válna versenyek lebonyolítására.

7. Finanszírozási koncepció

Az Önkormányzat lehetőségeihez mérten pénzügyi és természetbeni támogatások révén segíti a dombóvári sportegyesületek és szervezetek működését és tevékenységét. A finanszírozás terén továbbra is irányt mutatnak a korábbi koncepcióban megfogalmazott elvek:

- Alapvető a sportfinanszírozási rendszerben, hogy az egyesületek részére nyújtott támogatások elbírálása pályázati rendszer keretében történik.
- A támogatás mértékét illetően fontos kérdés, hogy mely egyesületek veszik igénybe térítésmentesen az önkormányzat tulajdonában lévő, sportolás helyszínéül szolgáló létesítményeket.
- Érdemes megvizsgálni egyes sportágak esetében, hogy dombóvári, vagy vidéki gyerekek kapják-e a támogatást.
- A támogatás szempontjából fontos kérdés, hogy a sporttevékenység, edzés során az egyesületek hány csoporttal dolgoznak. Szükséges meghatározni, hogy hány sportoló és csoport működéséhez ad az önkormányzat támogatást.
- Megfontolandó a **finanszírozás** esetében, hogy a támogatás biztosítását eredményesség és **legalább 2 év működés meglétéhez** kösse az Önkormányzat.
- Szükség van a források elosztásának és felhasználásának egységes szabályozására önkormányzati rendeletben.

Fontos hangsúlyozni, hogy a sportegyesületek ne fenntartóként tekintsenek az Önkormányzatra. A jelenlegi helyzetben szükség van külső támogatók keresésére, akik segítséget nyújthatnak tevékenységük, működésük finanszírozásában. Ösztönözni kell a sportegyesületeket további bevételi források felkutatására, pályázati lehetőségek minél gyakoribb és eredményesebb kihasználására.

A sportszervezetek támogatása esetében évről évre jelentős problémát jelent, hogy a Dombóvári Sportiskola Egyesület Úszószakosztálya uszodahasználati költségeinek finanszírozása, valamint - Róna FC Dombóvár részére megítélt támogatás terhére - a Katona József utcai sporttelep üzemeltetési költségeinek biztosítása a mindenkori

sportkeretet terheli. Célszerű volna, ha az előbbi kiadások is – a DVMSE és a JAM-Csarnok példájához hasonlóan – külön kiadási tételt képeznének a város éves költségvetésében, nem pedig a sportszervezetek támogatására elkülönített keretösszeg rovására kerülnének meghatározásra.

8. Elismerési rendszer

Dombóvár Város Önkormányzata évről évre a „*Jó tanulók, jó sportolók*” esemény keretében jutalmazza a kiemelkedő eredményt és teljesítményt elért sportolók, tanulók teljesítményét. Cél, hogy ezt a hagyományt nagyobb szintre emelje, és valamennyi egyesület sportolójának részvételével, a Dombóvári Sportközpont vezetőjének és az ingatlan üzemeltetőjének közreműködésével – egy, a tavalyihoz hasonló évzáró-évértékelő esemény keretében – díjazza az aktuális év legjobb és legeredményesebb sportolóit.

Támogatandó egy *dicsőségfal felállítása* az arra érdemes dombóvári sportolók részére, hiszen városunk sportolói igen szép eredményeket érnek el országos versenyeken. Többeknek sikerült kijutnia olimpiai vagy világbajnokságra. Ezek az eredmények jól tükrözik, hogy komolyan veszik munkájukat, s küzdenek azért, hogy mind a város, mind pedig a saját nevük méltó helyet érdemeljen ki a sport, illetve a sportág életében.

A sport terén nyújtott teljesítmény és áldozatos munka elismerésének egy másik lehetősége, amikor sportlétesítményeink egy jeles – elsősorban helyi – sportolóról, vagy a sportéletben egyéb módon kiemelkedő tevékenységet tanúsító személyről kerülnek elnevezésre.

9. Zárszó

Dombóvár város sportkonceptiója a helyi sportélettel, a sportegyesületek helyzetével, a városi sportot érintő központi kérdésekkel foglalkozik, valamint meghatározza a hozzájuk kapcsolódó fejlesztési irányelveket. Az Önkormányzat a sporttal kapcsolatos feladatok ellátása kapcsán a sportegyesületekkel, valamint az oktatási intézményekkel való együttműködésre törekszik. Célja, hogy a koncepcióban foglalt feladatok megvalósítása az érintettek aktív közreműködésével történjen.

Forrás:

1. A 65/2007. (VI. 27.) országgyűlési határozattal elfogadott „**A Sport XXI. Nemzeti Stratégiáról (2007-2020)**” szülő program, 5.o, 10.o, 22.o, 26.o.
2. Beles Lajos: A Dombóvári Vasutas Sportegyesület 75 évének története 1927-2002, 13.o, 15.o, 17.o, 20.o, 28.o, 41.o,
3. Európai Sport Charta és Sport Etikai Kódexe, 10. o.
4. Kistérségi sport- és szabadidős stratégia. Szerk.: Varga Csaba, 2008.
5. Spartacus 1952-1977. 25 éves a Dombóvári Szövetkezeti Sportkör, 5-9. o.

10. Mellékletek

1. sz. melléklet – Dombóvári sportegyesületek

<i>Név</i>	<i>Székhely</i>	<i>Vezető(k)</i>	<i>Elérhetőség</i>	<i>Honlap</i>
"Black Angels" Dombóvári Női Labdarúgó SE	Bezeredy u. 5.	Dunai Krisztina	blackangelsdvar@freemail.hu	www.blackangels_dombovar.mindenkilajta.hu
Aerobik és Szabadidős Egyesület	Zalka M.u.15. III/10	Reizingerné Rostás Andrea	reizi@tolna.net	-
CYKLON Ikgaido SE	Vörössugár u. 4.	Tóth Tibor	tothtiborkyo@yahoo.com	-
Delta Turista Egyesület	Népköztársaság útja 54. III/8	Molnárné Doszpod Zsuzsanna	doszpodzs@freemail.hu	www.deltaturista.uw.hu
Dombóvár 2004. Sakk Egyesület	Hunyadi tér 25.	Molnár Ferenc	citronic56@t-online.hu	www.mattolna.hu
Dombóvári Spartacus Szövetkezeti SE	Ivanich A. u. 39/a.	Bán Sándor	sanyibn@gmail.com	-
Dombóvári Boxklub	Szabadság u. 21.	ifj. Parrag Gyula	parraggyula@regiobesz.hu	-
Dombóvári Focisuli Egyesület	Katona J. u. 37	Tárnok Zoltán	joivan@vipmail.hu	-
Róna FC Dombóvár	Katona J. u. 37	Právics Attila	pravicsa@tolna.net	www.dombovarifc.hu
Dombóvári Hangulat Szabadidő SE	Katona J. u. 41.	Horváth Csaba	vizimaty@gmail.com	www.hangulatse.hu
Dombóvári Karatesuli Közhasznú Egyesület	Ady E. u. 52.	Szabó Csaba, Rizsányi Attila	karate@tolna.net	www.karatesuli.lapok.hu
Dombóvári Kosárlabda Suli KHE	Tóth Ede u. 2.	Czétány László	dombovarikosarsuli@gmail.com	www.dombovarikosarsuli.hu
Dombóvári Lovas Egyesület	7251 Kapospula, Rákóczi F. u. 83.	ifj. Zámbó István	lon Pepper@freemail.hu	-
Dombóvári Sportiskola Egyesület	Tulipán u. 13.	Kőszegi György	gyorgy.koszegei@syngenta.com	www.uszasdsi.gportal.hu

Dombóvári Tenisz Egyesület	Dombó Pál u. 48.	Dékány István	dombotenisz@gmail.com	-
Dombóvári Vasutas Atlétikai és Szabadidő Egyesület	Zalka M. u. 3.	Jászberényi Péter	jaszberenyi.peter@gmail.com	www.dovase.extra.hu
Dombóvári Asztaltenisz Club KHE	Gyenis A. u. 18.	Kocsis Károly	hetrolhetredvar@gmail.com	-
Dombóvári Floorball SE	Kórház u. 31.	Puchner Tamás	df22@citromail.hu	www.dombovarfloorball.mlap.hu
D-RIDE Sport Club	Március 15 tér 4.	Tölösi Roland	dridesportclub@gmail.com	-
FORGI Box Club Ökölvívó KHE	Teleki u. 76.	Forgács Sándor	forgiboxclub@freemail.hu	-
József Attila ÁMK - Set Go Klub Kötélugrók	Fő u. 42-44.	Bauer Viktória		-
PASZ Dombóvári Amatőr Labdarúgó SE	Vak Bottyán u. 53.	Právicz Attila	dpse@gmail.com, pravicsa@tolna.net	www.dpszse.gportal.hu
Perfect Dance Tánc-Sport Egyesület	Krúdy Gy. u. 41.	Balázs Erik	erikbacs@freemail.hu	www.perfect-dance.hu
VINCZE Ju-jutsu SE	Kospol, Rákóczi u. 75.	<u>Vincze Zoltán</u>	vincze@tolna.net	www.vinczejujutsuse.extra.hu
"Dombóvári Atlétikáért" Alapítvány	Teleki u. 7/1	Németh Győző	nemethgy@tolna.net	-
Dombóvár Úszásért Alapítvány	Rozmaring tér 17.	Turiné Simon Márta	turcsi61@freemail.hu	-

2. számú melléklet

Belváros:

1. Teleki utcai labdarúgó pálya
2. Városháza udvarán található kosárlabda és lánbtenisz pálya
3. Adler Söröző – röplabda és labdarúgó pálya

Kertváros

1. Gyöngyvirág krt. – Labdarúgó pálya, kosárlabda pálya, aszfaltos futókör

Kis-Konda patak völgye:

1. Nordic Walking pálya

Gunaras:

1. Madársisak Ösvény
2. Camping étterem melletti kosárlabda pálya
3. Kneipp-ösvény
4. Kerékpárút
5. Idősek „játszótere”
6. Gyógyfürdő területén – röplabda pálya

Újdombóvár:

1. III. utcai labdarúgó pálya
2. VI. utcai labdarúgó pálya
3. Kórház utcai teniszpályák

Szőlőhegy:

1. Fűves labdarúgó pálya
2. BMX pálya
3. Salakos sportpálya
4. Nordic Walking pálya

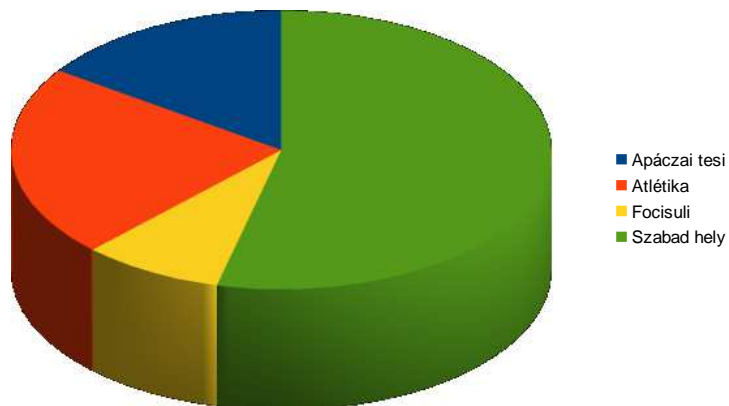
3.számú melléklet

Jelenleg az alábbi egyesületek élveznek térítésmentes létesítményhasználatot:

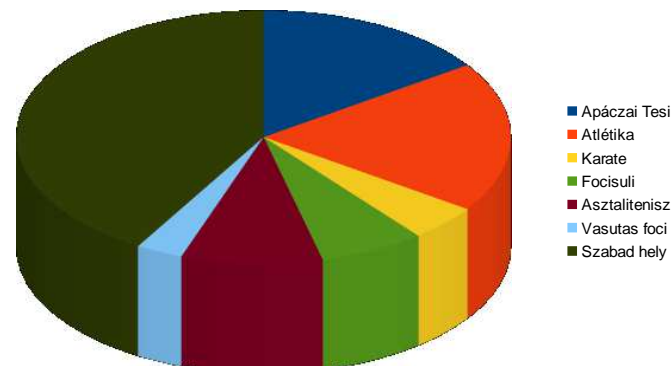
- JAM-Csarnok U alakú épülete: Dombóvári Boxklub és Vincze Ju-Jutsu Sportegyesület (2014. június 30.)
- Katona József utcai sporttelep: Róna FC Dombóvár, Dombóvári Focisuli Egyesület, „Black Angels” Női Labdarúgó Egyesület (2014. december 31.)
- Kórház utcai sportpálya: Dombóvári Tenisz Egyesület (2022. január 31.)
- DVMSE: (2013. december 31.)
 - Dombóvári Focisuli Egyesület
 - Dombóvári Kosárlabda Suli KHE.
 - Perfect Dance Tánc-Sport Egyesület
 - Forgi Box Club Ökölvívó KHE.
 - Dombóvári Karatesuli KHE.
 - Dombóvári Vasutas Atlétikai és Szabadidő Egyesület
 - Dombóvári Floorball Közhasznú Sportegyesület
 - Cyklon Ikigaidó SE Dombóvár
 - Dombóvári Asztalitenisz Club KHE.
 - Dombóvári Hangulat Szabadidő Sportegyesület

3. számú melléklet – Dombóvári Sportközpont kihasználtsága 2013. szeptember 1-jétől¹⁴

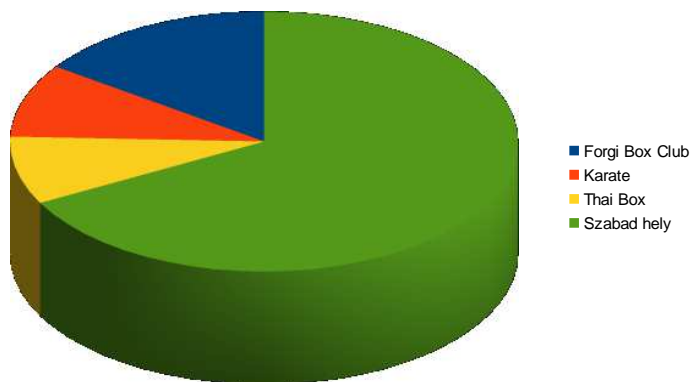
Atlétika és Focipálya kihasználtsága hétfőtől péntekig, nyitvatartási időben

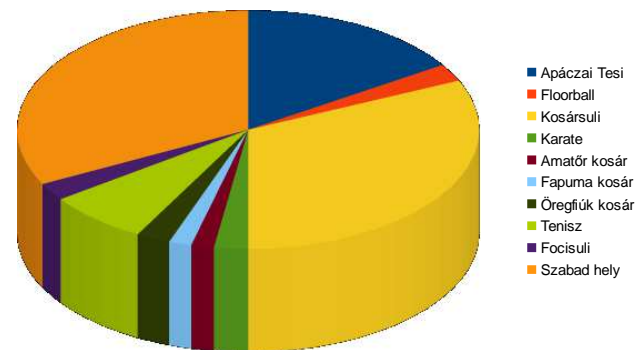
Kis- csarnok kihasználtság hétfőtől péntekig, nyitvatartási időben

Bokszterem kihasználtság hétfőtől péntekig, nyitvatartási időben

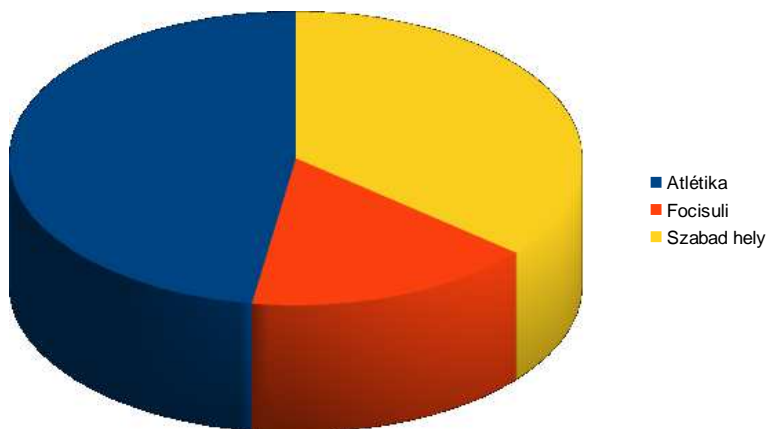

Nagy- csarnok kihasználtsága hétfőtől péntekig, nyitvatartási időben

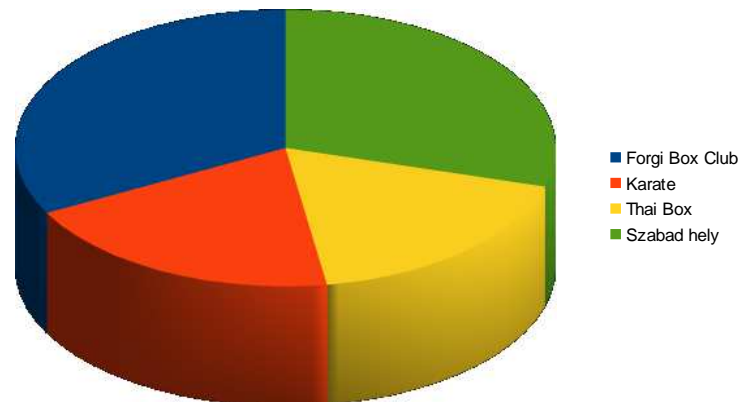

¹⁴ A Dombóvári Sportközpont vezetőjétől kapott felmérés

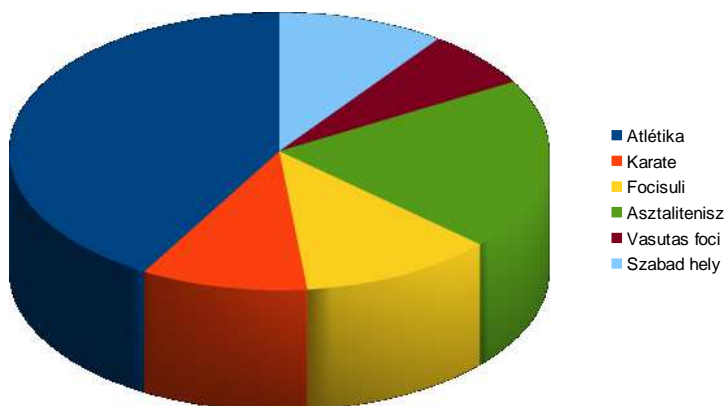
Atlétika és Focipálya kihasználtság hétfőtől péntekig, délután 15 – 21 óráig

Bokszerem kihasználtság hétfőtől péntekig, délután 15 – 21 óráig

Kis- csarnok kihasználtság hétfőtől péntekig, délután 15 – 21 óráig

Nagy- csarnok kihasználtsága hétfőtől péntekig, délután 15 – 21 óráig

